

DOBA seniorů

č. 2 / VII. ROČNÍK ÚNOR 2011 14 Kč

Cena v předplatném 11 Kč

ČT

PŘIPRAVUJE
SERIÁL
O SENIORECH

SVAZ DŮCHODCŮ
ZVE **NA** REKREACI

OBJEVENY STOPY
GENIA
CIMRMANA

JAK MLÁDNOU ČESKÉ BABIČKY

ČTĚTE: RSČR K NÁVRHU PENZIJNÍ REFORMY

Rytíř s míčem bude mít sochu

Narodil se 9. února 1931 jako nejstarší z šesti dětí v rodině horníka. K závodnímu fotbalu poprvé přičichl v dorosteneckém týmu Mostu. V sedmnácti už hrál za A-mužstvo. První ligu začal hrát v osmnácti za Teplice, následně se stal hráčem armádního týmu ATK Praha, později přejmenovaném na Dukla Praha. Pomohl mu k sedmi ligovým titulům.

Reprezentační dres Československa oblékl poprvé v roce 1954, za národní mužstvo sehrál celkem 63 zápasů, ve kterých vstřelil 10 branek. Měl velký podíl na třetím místě našich fotbalistů na ME v roce 1960 ve Francii a především na druhém místě na MS v roce 1962 v Chile. Masopust tam ve finále střelil první gól.

Josef Masopust na vrcholu fotbalové kariéry. Do fotbalové historie se mj. zapsal i v zápase Dukla Praha – FC Santos v roce 1959 v Mexiko-City. Dukla Praha nad tehdy patrně nejlepším světovým fotbalovým klubem světa z Brazílie vyhrála 4:3. Josef Masopust tenkrát vstřelil dva góly, byl nejlepším hráčem zápasu a podal ještě lepší výkon než největší hvězda Santosu, kterou nebyl nikdo jiný než nejuznávanější fotbalista všech dob Pelé.

Přes konečnou porážku 1:3 nebyli naši v utkání horší a byli jen krůček od titulu. Masopust neukázal jen své fotbalové mistrovství. Když v zápase narazil na nejlepšího Brazilce, zraněného Pelého, místo odebrání míče se zastavil a nechal ho v klidu rozehrávat. Předseda FIFA Stanley Rous to pak na závěrečném banketu označil za důkaz, že i na mistrovství světa lze hrát rytířsky.

Jaké tehdy byly za úspěšnou propagací země odměny, ukazuje i fakt, že čeští „rytíři“ za stříbrné medaile dostali pouhých 5 000 Kč.

Ve stejném roce získal Josef Masopust Zlatý míč pro nejlepšího fotbalistu Evropy. Na vrcholné úrovni hrál do svých 39 let.

Později se stal trenérem a v roce 1978 přivedl k prvnímu a dosud i poslednímu titulu ligového mistra Zbrojovku Brno. V letech 1984 – 1988 byl trenérem národního týmu ČSSR, trénoval i v cizině...

V roce 2000 byl vyhlášen Českou fotbalovou osobností století a krátce nato se na základě výsledků ankety odborníků stal i Českým fotbalistou století. V březnu 2004 ho Pelé jmenoval jedním ze 125 nejlepších žijících fotbalistů světa. Nadále žije fotbalem. „Pokud bych si chtěl zahrát s někým ze současnosti, byl by to Pavel Horváth. Myslím, že on je stejná krevní skupina, jako jsem byl já. Je jedním z nejlepších hráčů v naší lize.“

Česká televize k Masopustovým osmdesátým narozeninám točí film, Národní muzeum uspořádá speciální výstavu. Jako první český fotbalista se dočká i sochy

v životní velikosti. Je z dílny sochaře Josefa Nálepy a vztyčena by měla být v červnu před stadionem na Julisce, který pamatuje Masopustovu největší slávu. I když cizina podobné počty už viděla, český oslavenec ze sochy není nadšený. „Byl jsem zásadně proti tomu, abych měl postavenou sochu. Říkal jsem, že socha se dělá akorát mrtvým. Když bychom brali v úvahu celkovou situaci ve sportu, z hlediska výkonnosti a výsledků, tak by si sochu zasloužilo více lidí – Zátopek, Čáslavská a jiní,“ myslí si Masopust.

Přejeme jubilantovi pevné zdraví, mnoho úspěchů a krásných fotbalových zážitků.

(fav) ■

Glosujeme: Šikulové Piškulové

Je to jako scéna z Hejtmana z Kepniku. Na radnici v Břeclavi tuhle objevili knihy básní jistého Davida G. Kamenného, které město loni před volbami koupilo v dvoutisícovém nákladu za bezmála 180 000 Kč. Pro poezii něco nebývalého. Nebývalé čeká i uvnitř sbírky Čekání na den lásky. Město mají reprezentovat veršovánky hodné žáčka základní školy. Následně se zjistilo, že autorem veršů je bývalý starosta Dymo Piškula a že sbír-

ka byla koupena bez vědomí zastupitelstva. Exstarosta tvrdí, že vše je v pořádku a že básně koupil jeho zástupce, který (samozřejmě) nevěděl, kdo se skrývá za záhadným pseudonymem. Prostě opět já nic, já muzikant, vše směřuje do ztracena. O kauze už by se asi mlčelo jako v jiných případech, došlo však k pikantní změně. Lidé si začali kuriozní sbírku kupovat, aby zjistili, jaké paskvily lze vůbec vydat. Zájem je prý obrovský.

A tak možná bude nakonec i dotisk a Dymo Piškula, kvůli svým svérázným názorům přezdívaný břeclavský Čunek, nebude mít z ostudy kabát, jak by se slušelo

za normálních okolností, ale stane se možná nejčtenějším českým básníkem současnosti...

(fav) ■

I sedm procent je přespříliš

Starobní důchodci dostali přidáno. Procentní výměra důchodu vzrostla o 3,9 procenta a základní výměra o 60 korun. Penzista, který v roce 2010 dostával 10 tisíc, se nyní může měsíčně těšit na 10 366 Kč. Je to hezká, avšak zdaleka nikoli celá pravda. V roce 2011 se čeká nárůst cen potravin, energie a v některých případech i nájemného. Část nárůstu bude kompenzována valorizacemi. Jak ale upozornila třeba i analytička Raiffeisenbank, „asi ne ve všech případech bude plně pokrývat rostoucí životní náklady důchodců“. Některé takto postižené jsem už v Praze potkal. Říkali, že valorizace jim nepokryje ani třetinu částky, o kterou jim domácí zvýšil nájem. Menší byty jsou nedostatečné a účinné podpory postiženým zatím vlastně nemožné. Mnozí důchodci prostě už mají realitou podložený strach a jen těžko chápou třeba slova socioložky Jiřiny

vydělávající lidi. Dostanou víc a na to se budou muset sehnat prostředky. Mluví se tak o nových výpočtech a metodikách. Mají mj. zařadit, aby prý vlada starobním důchodcům nedávala víc než musí, jak se prý údajně dělo doposud. Debatuje se o tom, že mimořádná valorizace by měla nastat při mnohem vyšší inflaci než dosud a o dalších úsporách.

Nedávno jsem četl zprávu, která hrdě hlásila, že v České republice je „pouze“ sedm procent důchodců ohrožených chudobou a že lépe jsou na tom jen v Lucembursku. Nevím, jak ono ohrožení bylo měřeno, ale domnívám se, že neodpovídá realitě. A hlavně, že u lidí, kteří pracovali celý život, není sedm procent chudoby důvod k oslavě, ale neúnosná hodnota. I kvůli podobným zprávám se obávám, aby se nenaplnily obavy těch, kdo varují, že jen jako reforma se tváří nepromyšle-

né škrt, by chudnutí seniorů mohly urychlit. A nenastala situace, kterou vykreslil náš karikaturista. Ve vládní koalici jsou teď i na toto téma slyšet různé hlasy. Není divu. Zatímco ve velkých stranách pětiprocentní propad popularity za tvrdé prosazování

lobbistických zájmů přivádí jen nějakou tu personální rošádu, pro jiné pád o 5 % už znamená politickou smrt. Důvod k přemýšlení i o tom, že postavit se za sociálně slabé není populismus, ale z hlediska vývoje společnosti nutnost.

František Vonderka
šéfredaktor

TATO ZEMĚ CHUDÝMI DŮCHODCI OPLÝVÁ.

Šiklové, která nedávno v jednom časopise sdělila, že strach ohledně nájemního bydlení a penzí není na místě a šíří ho prý ti, kdo si nepřejí, aby senioři samostatně mysleli...

Znepokojení vzbuzuje už plánovaná tzv. malá penzijní reforma. Měla by platit od září. Ústavní soud právě k tomuto datu zrušil současný výpočet důchodů, který je podle něho příliš nevýhodný pro dobře

Vydává Rada seniorů ČR (www.rscr.cz). Šéfredaktor Mgr. František Vonderka. Adresa redakce a inzerce: Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3 – Žižkov, e-mail: ds@rscr.cz. Kontakt výlučně pro inzerci: inzerce@dobaseniuru.cz. S redakcí se můžete také spojit prostřednictvím pražské poradny RS ČR. Grafická úprava: Matouš Johanides. Tiskne Česká Unigrafie, a.s., Rozšiřuje PNS a Česká pošta, Předplat-

né agentura A.L.L. Production, s.r.o., box 732, 111 21 Praha 1, Tel.: 234 092 851, e-mail: dobaseniuru@predplatne.cz. Registrace MK E 16412, ISSN 1801-5859. Články vyjadřují názory autorů a nemusejí být totožné s názorem redakce. Nevyžádané texty a foto se nevracejí.

DALŠÍ ČÍSLO VYJDE

25. února 2011.

**Rada seniorů
České republiky**
občanské sdružení

PORADNY RS ČR

Sídlo pražské poradny Rady seniorů České republiky je v Domě odborových svazů v Praze 3, nám. W. Churchilla 2.

Telefonní spojení: 234 462 073-7

oblast sociální: 234 462 074

oblast právní: 234 462 074

oblast bytová: 234 462 076

E-mail: poradna.praha@rscr.cz

Poradny Rady seniorů ČR jsou i letos pro všechny seniory zdarma.

Návštěvní hodiny:

Každý pracovní den (8-14 hod.) je otevřena poradna sociální. Pracovníci poradny vyřizují každé pondělí a středu (14-16 hod.) otázky právní, každé úterý a čtvrtek (14-17 hod.) otázky bytové.

Aktuální informace k práci jednotlivých poraden najdete také na www.rscr.cz.

KONTAKTNÍ ÚDAJE

REGIONÁLNÍCH PRACOVÍŠTĚ RS ČR:

Hradec Králové:

Dům odborových služeb,
Gočarova 1620 – kancelář 405
Telefon: 495 521 048
E-mail: poradna.hradec.kr@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je
Prof. RNDr. PhDr. Jan SOLICH, CSc.

Ostrava:

Ostrčilova 4/2691, 5. patro
Telefon: 599 445 532
E-mail: poradna.ostrava@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je
Ing. Oldřich POSPÍŠIL.

Brno:

Dům odborových služeb,
Malinovského nám. 4 – kancelář 414
Telefon: 532 269 414
e-mail: poradna.brno@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je
Ing. Pavel BŘEZA.

Regionální pracoviště pracují v obdobném režimu jako pražské ústředí.

UPOZORNĚNÍ

Svoje osobní návštěvy v poradnách si předem domluvejte telefonicky. Vyhnete se nepříjemným situacím, kdy očekávanou pomoc kvůli nepřítomnosti příslušného odborníka nedostanete.

POZN.: Ve všech poradnách lze zakoupit aktuální Dobu seniorů!

PENZIJNÍ REFORMA A SENIOŘI

Přípravy penzijní reformy vrcholí. K připomínkování byla předložena tzv. „malá penzijní reforma“. „Velká penzijní reforma, tj. vyvedení části prostředků z průběžného financování do soukromých penzijních fondů“ má být dohodnuta nejpozději do poloviny března 2011. Premiér Nečas dokonce říká, pokud se nedokážeme na penzijní reformě domluvit, ztrácí vláda opodstatnění svoji existence. O rozhovor na téma reformy jsme požádali předsedu Rady seniorů České republiky.

■ **Rada seniorů ČR je připomínkovým místem k zákonům, které se týkají seniorů a jejich postavení. Nyní jste měli možnost vyjádřit se k tzv. „malé penzijní reformě“, kterou připravilo MPSV. Jak ji hodnotí RS ČR?**

„Malá penzijní reforma“ vysoce překračuje zadání Ústavního soudu. Kromě nového výpočtu penzí, na které doplatí 80 % nových příjemců, navíc odstraňuje bonus ženám matkám, tj. zvýhodněný důchodový věk, dále odnímá významné kompetence vládě a ministrům, zvyšuje restriktci předčasných starobních penzí, odnímá výplatu dvanácti měsíčních částek pozůstalostní penze vdovám a vdovcům při uzavření nového manželství a také snižuje příjmy penzijního účtu.

Dr. Zdeněk Pernes během rozhovoru pro Dobu seniorů

■ **Co Radě vadí nejvíce? Nově navrhovaná konstrukce základní výměry starobního důchodu, která by měla být vázána jen na průměrnou mzdu?**

Ne, tato úprava nám nevadí nejvíce, ale vadí nám její nová konstrukce. V podstatě jde o „tvrdé“ nastavení základní výměry penzí, o které každoročně rozhodovala vláda na základě aktuálních potřeb. Tak například vysoká inflace v roce 2008 byla prostřednictvím jednorázového na-

■ Zahájení dialogu s MPSV po volbě nové vlády bylo jedním z prvních kroků RS ČR

výšení základní výměry vykompenzována všem důchodcům stejně. To považujeme za správné. Inflace totiž dopadá na důchodce s nízkými i vysokými příjmy stejně. To již možné nebude, nově má základní výměra penzí činit 9 % průměrné mzdy. Tedy o příslušný index růstu průměrné mzdy se má automaticky navyšovat základní výměra. A právě tento přílišný automatismus nepovažujeme za správný, neumožňuje totiž korigovat výkyvy. Navíc vázat základní výměru (každá penze má dvě složky základní a procentní výměru) na průměrnou mzdu je systémově chybné. Ale to je již jiná kapitola.

■ **„Malá penzijní reforma“ je do značné míry reakcí na rozhodnutí Ústavního soudu, který rozhodl, že jsou údajně poškozováni lidé s vyššími příjmy. Měli by dostávat více, což ovšem znamená, že někde se tyto peníze budou muset najít. Za situace, kdy návrhy hovoří o zastropování pojistného na sociální zabezpečení na úrovni trojnásobku průměrné mzdy, to znamená, že peníze se budou muset vzít jinde a bude se muset i jiným snižovat. Hrozí taková situace?**

Ano. Dle modelových propočtů MPSV budou současné penze u nejnižších 10 % výdělků zachovány. Konkrétně u výdělků do 12 500 Kč hrubého. U 80 % výdělků budou nové penze nižší! Konkrétně u výdělků od 12 501 Kč do 15 000 Kč o 100 Kč

měsíčně, u výdělků od 15 001 Kč do 17 000 Kč o 200 Kč měsíčně, u výdělků od 17 001 Kč do 19 000 Kč o 400 Kč, u výdělků od 19 001 Kč do 21 000 Kč o 400 Kč, u výdělků od 21 001 Kč do 23 500 Kč o 600 Kč měsíčně, u výdělků od 23 501 Kč do 26 000 Kč o 600 Kč, u výdělků od 26 001 Kč do 29 000 Kč o 600 Kč a konečně u výdělků 29 001 Kč do 36 000 Kč o 200 Kč měsíčně. U nejvyšších 10 % výdělků budou nové penze až o tisíce Kč měsíčně vyšší. **Ano, na penze 10 procent nejbohatších má doplatit 80 procent ostatních!** Jde ale o penze nově přiznávané, na současné seniory nemá úprava žádný vliv. Finanční dopady nového výpočtu penzí vypočítalo MPSV na 1,2 až 13,3 miliard Kč ročně. A výpadek penzijního účtu, důsledkem zastropování pojistného na úrovni trojnásobku průměrné mzdy, má činit 6 až 13 miliard Kč ročně. Vysoké výpadky mají být částečně vykompenzovány zvyšováním penzijního věku u žen (0,1 až 10,6 mld. Kč ročně). Již při „malé penzijní reformě“ tedy MPSV systémově snižuje příjmy penzijního účtu o 6 až 11 miliard Kč ročně. Dalších 30 až 50 miliard Kč ročně má stát tzv. „velká penzijní reforma“. A to po dobu 40 let. **Se systémovým snižováním prostředků na výplatu současných penzí má Rada seniorů zásadní problém.**

■ **Předkladatelé návrhů říkají, že nějaká dramatická situace nehrozí**

a že i nízké penze se budou valorizovat. Jak to vidí Rada seniorů?

Penze se budou valorizovat i nadále, ale pouze na úrovni zákonného minima. Vláda již nebude moci rozhodnout o valorizaci vyšší. Jde přesně o vzor Bezděkovy komise.

■ Rada seniorů není spokojena i se způsobem stanovení valorizace. O co tedy jde?

Ministerstvo komplexně přepracovalo § 67 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, tj. definovalo nový mechanismus valorizace penzí. K jeho zkvalitnění jsme navrhli 6 legislativních úprav. Kromě zachování současné kompetence vlády, tj. stanovovat vyšší než minimální zákonnou valorizaci, požadujeme valorizaci nastavit na index životních nákladů důchodců, což je ve vztahu k současné situaci (vazba valorizace na index spotřebitelských cen ČSU) nejen přesnější, ale zejména spravedlivější. A v neposlední řadě jsme navrhli odstranit současnou diskriminaci příjemců nízkých penzí, kterým valorizace zpravidla nevykompenzuje růst životních nákladů. V prvním kole jsme na MPSV neuspěli, v kole druhém jsme oslovili pana ministra, aby opodstatněné požadavky ještě uvažil. Věříme, že se tomu tak stane. O výsledku budeme čtenáře Doby seniorů informovat.

■ Hovoří se také o tom, že valorizace by z kompetence vlády měla přejít do jakéhosi automatického systému. To odmítáte. Proč?

Ano, jak jsem již uváděl, valorizovat se má podle doporučení Bezděkovy komise „na tvrdo“ podle vyhlášky MPSV a pouze na úrovni zákonného minima. V praxi to bude znamenat valorizaci nedostatečnou, bez odpovědnosti vlády za sociální postavení důchodců. A čeští důchodci, jak je všeobecně známo, vysoké penze nemají.

■ Rada seniorů je tedy k vládním návrhům kritická. Znamená to, že reformu odmítáte jako takovou?

V posledních 20 letech jsem zažil mnoho reforem českého penzijního systému. Největší v letech 1996 a 2008. Když se připravoval současný zákon o důchodovém pojištění, tj. v letech 1994 a 1995, navrhovali jsme vyčlenit část prostředků z tehdejšího Fondu národního majetku na reformu penzí. Vládní koalice ale tehdy měla jiné rozpočtové priority, sousední Polsko a Maďarsko ale naopak privatizační peníze na penzijní reformy použily. Pamatuji si též snížení sazby důchodového pojištění

z 27,2 na 26 %, tj. 1,2 procentního bodu v roce 1996. Za osm let účinnosti úpravy pak byl deficit na penzijním účtu 111 miliard Kč. A konečně pamatuji též, když při zastropování pojistného na úrovni čtyřnásobku průměrné mzdy dosáhl výpadek příjmů na penzijním účtu v roce 2008 16 miliard Kč. Zdá se, že se česká vláda nepoučila z globální krize, která v roce 2008 odčerpala z kapitálových penzijních fondů v průměru 23 % jejich hodnoty. Konkrétně jde o částku 5,4 bilionů amerických dolarů. Nejhorší dopady státy s vysokým podílem soukromého spoření. Například v USA odčerpala krize 26 % hodnoty penzijních fondů, v Austrálii 27 % hodnoty, na Islandu 20 % hodnoty a v Irsku dokonce 37 % hodnoty majetku penzijních fondů. Divím se, že stále prosazujeme další kapitálový pilíř, když už v Česku soukromé penzijní fondy máme 18 let. Bohužel jejich výnosy jsou ale nízké, v některých letech nedosáhly ani na inflaci. Divím se současné vládě, že stále prosazuje další kapitálový pilíř, když sousední Maďarsko a Polsko jej v podstatě znárodnilo a Slovensko do něj doplácí 1 miliardu Eur každým rokem. Přitom starobních důchodců žije na Slovensku oproti Česku polovina. Ale abych odpověděl na Vaši otázku. **Rada seniorů odmítá financování reformy zdražením základních životních potřeb současným důchodcům.** Při podhodnocené valorizaci si totiž svoji penzi zaplatí dvakrát. Často se zapomíná, že za 40 roků své ekonomické aktivity odvedli současní důchodci do průběžného systému prostředky nemalé. A nejméně tyto prostředky musí současná společnost současným

důchodcům vrátit. Dovolím si odhadnout, že u mladých penzistů jde o částku cca **1 milion 100 tisíc Kč.**

■ Považujete tedy připravovanou koncepci penzijní reformy za jednostrannou?

Určitě. Víte ono se u nás při všech těch diskusích zapomíná na to hlavní, tj. na nastavení českého penzijního systému. Český penzijní systém je totiž nastaven velmi skromně. Měřeno podle mezinárodních standardů, tj. poměrem výdajů na penze k Hrubému domácímu produktu osciluje tento ukazatel okolo hodnoty 8,5 procentního bodu. V sousedním Pol-

■ Dopadnou reformy i na současné seniory?

sku ale na penze vynakládají 12,7 % HDP, v Rakousku 14,2 %, v Německu 13,1 %, v Itálii 14,2 %, v Řecku 11,7 % a v celoevropském průměru je na penze vynakládáno 12,2 % HDP. Katastrofickým scénářem Bezděkovy komise je povýšení penzijních nákladů ze současných 8,5 % HDP na budoucích 12,5 % v roce 2030. **Pro ČR je tedy katastrofickým scénářem evropský průměr!** Nezodpovězená otázka reformy českého penzijního systému tedy podle mne zní zcela jinak. **Jaké prostředky je česká společnost ochotna na slušný a spokojený život svých rodičů a prarodičů investovat?** Pokud má jít pouze o současná čísla, pak ale v Evropě nejsme! Zde vidím velké rezervy. V roce 2007 zpracovala Rada seniorů řadu konkrétních návrhů jak zvýšit příjmy průběžného penzijního systému (např. zvýšením odvodů pojistného OSVČ, platbami státu za náhradní doby, oddělením a více zdrojovým financováním jednotlivých pojistných událostí, atd.). Věříme, že zatím jednostranně zaměřená diskuse o penzijní reformě také k těmto návrhům přihlédně.

Ptal se **František VONDERKA**

Stříhal ostnatý drát

Dne 8. ledna zemřel po dlouhé nemoci ve Vinohradské nemocnici v Praze senátor Jiří Dienstbier. Do dějin se zapsal především jako první československý ministr zahraničí po listopadu 1989. Za jeho působení se kácela železná opona a zemi opouštěla sovětská vojska. Měl pohnutý osud. Ještě jako student Filozofické fakulty Univerzity Karlovy vstoupil v roce 1958 do Komunistické strany Československa. Působil mimo jiné jako zahraničněpolitický komentátor Československého rozhlasu. V šedesátých

letech se účastnil demokratizačního procesu a v době okupace Československa v srpnu 1968 se postavil proti ní. V následujícím roce byl proto vyloučen z KSČ i Svazu novinářů a propuštěn z rozhlasu. Stal se jedním z prvních signatářů Charty 77. Poté už mohl vykonávat jen podřadné práce, živil se mimo jiné jako topič v Metrostavu. Po vzniku Občanského fóra (OF) v listopadu

1989 se stal krátce mluvčím jeho koordinačního centra. Už v prosinci téhož roku byl jmenován ministrem zahraničí. V letech 1998–2001 byl zvláštním zpravodajem Komise pro lidská práva OSN pro FR Jugoslávii, Bosnu a Hercegovinu a Chorvatsko. Ačkoli pocházel z rodiny primáře, vždy zdůrazňoval svoje sociální cítění a odsuzoval mj. např. nynější poplatky ve zdravotnictví. V senátních volbách 2008 byl zvolen jako nestraník na kandidátce ČSSD do Senátu na Kladensku. Byl předsedou senátního Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost. Jiří Dienstbier patřil mezi kritiky politiky Václava Klause a v roce 2008 se i spekovalo o jeho možné kandidatuře na hlavu státu.

(red) ■

V hlavní roli POMOC

Také v Újezdě nad Lesy si v těchto dnech připomínají 20. výročí založení Svazu postižených civilizačními chorobami. Připravili k němu celou řadu akcí. Není to nic překvapivého: místní ZO SPCCH má více než 270 členů. Jak nám řekla její dlouholetá předsedkyně Dr. Zdeňka Ladová (80), hlavní náplní činnosti je vyhledávání a péče o zdravotně postižené osoby. Stará se také o prevenci, jejíž součástí

jsou různé fyzické a duševní aktivity. K nim patří trénování paměti nebo např. jóga pro kardialiky. Ta, jak podotýká agilní paní Zdeňka, „mnouhým z nás pomohla utéct hrobníkovi z lopaty.“ Sama totiž měla první infarkt v padesáti...

A další aktivity ZO SPCCH? Pořádá jednou za měsíc společné vycházky. V lednu tak společně byli v pražském kostele sv. Matěje, kde viděli perníkový betlém, pak si prohlédli funkcionalistickou osadu Baba. Chodí společně do divadel, pořádají společenské akce, autobuso-

vé výlety, organizují ozdravné pobyty. Loni to bylo třeba v Chorvatsku a v Krkonoších. Jak říká Zdeňka Ladová, právě společné aktivity napomáhají překonávat problémy, nacházet optimismus a lépe se znovu zapojovat do života. Inspirativní výstavu k činnosti ZO SPCCH v Újezdě nad Lesy můžete vidět v Újezdském muzeu v Polyfunkčním domě 29. ledna a pak ještě 5. února (od 13 hod.). Zájemci mohou kontaktovat Dr. Ladovou na tel.: 281 970 996.

(red) ■

INFORMAČNÍ SETKÁNÍ

Dům zahraničních služeb ve spolupráci s Informačním centrem pro seniory Point 50+, o.p.s. a časopisem Revue 50plus Vás srdečně zvou na informační setkání k možnostem zapojení organizací pracujících s osobami ve věku **50+ do evropských projektových aktivit.**

Informační setkání se uskuteční dne 9. února 2011 v čase 13 – 15 hodin
v Informačním centru pro seniory Point 50plus, o.p.s. (Ostružinová 3/2936, Praha 10).

PROGRAM:

- Představení evropského programu Grundtvig zaměřeného na oblast vzdělávání dospělých
- Dobrovolnické projekty a projekty partnerství Grundtvig

- Rady a tipy, jak podat žádost o projekt
- Příklad dobré praxe (zástupce realizovaného projektu)
- V průběhu semináře bude zajištěno občerstvení účastníků

Účast na informačním setkání je bezplatná.

Počet účastníků je omezen a tak Vaši účast potvrďte co nejdříve, nejpozději do pondělí

7. února 2011 na email jarmila.nevarilova@revue50plus.cz či telefonicky v redakci časopisu Revue 50plus. Telefon: 233 322 855.

Jak se do Point 50+, o.p.s. infocentra pro seniory dostanete? Autobusem číslo 195 ze stanice metra A – Skalka do stanice Poliklinika Zahradní město. Informační centrum je situováno za nákupním centrem Tesco. Bus 195 (stanice Poliklinika Zahradní město) Point 50plus, o.p.s.

Navštívit soukromé muzeum Josefa Skočdopole (*1949) v Panské Habrové, místní části Rychnova nad Kněžnou, je opravdu zážitek. V jeho sbírkách je i originální hák, předchůdce vynálezu bratřů Veverkových, který lidé jmenovali „veverče“, i když sami vynálezci ho nazvali ruchadlem a první brázdu s ním vyoralí za kovárnou v Rybitví v roce 1827.

V muzeu jsou i zemědělské stroje, postroje na koně do tahu i do kočáru, zastoupení tu mají všechny druhy pohonů včetně žentourů a stabilních motorů.

Můžete tu vidět plně funkční učňovskou práci precizního modelu parního stroje z roku 1917. „To je důkaz, že odborná příprava tehdejší učňovské mládeže byla na úrovni, třeba u tohoto modelu si museli učňové vše nakreslit, vyrobit model, odlít ze šedé litiny a vypracovat,“ komentoval tento exponát Josef Skočdopole, vyučený

Pečuje o díla **zlatých ručiček**

opravář v bývalé STS Rychnov nad Kněžnou, navíc absolvent strojnické průmyslovky, nyní působící jako učitel odborných předmětů na této škole.

K vidění tu jsou motocykly i auta: Praga Piccolo z roku 1931, policejní 4dveřový Tudor z roku 1950, Š 110 R Coupé z roku 1978, Škoda Felicia kabriolet z roku 1960 a Jawa 700, rok výroby 1934. „Ta byla předváděcím automobilem zakladatele kvasinské automobilky Ing. Františka Janečka. Má originální technický průkaz, kde jsou uvedeni i další jeho majitelé, to mně potvrdil i syn zakladatele automobilky Ing. Karel Janeček. Jezdila také v zimě na solených vozovkách, a proto měla děravé zkorodované podběhy. Na jaře 2003 jsem se pustil do její opravy, byla potřeba klempířská i lakýrnická práce, a protože zachovaná ori-

ginální barva byla pařížská modř, kamarád mně půjčil nikdy nerozbalený blatník motocyklu Praga 350, s touto barvou, široký lakýrník z kvasinské automobilky s kamarády lak udělal doma v garáži, jsou tu i vybroušené lemy podle šablony. Poprvé byla předvedena veřejnosti 14. června 2003 na letišti Mladá Boleslav u příležitosti 100. výročí letectva, pak 2004 na oslavách kvasinské automobilky, na srazu pracovníků vývoje a zahajovala i vojenské manévry „Cihelna Králíky, jako jediné civilní auto,“ dodal.

Nyní chce sběratel ukončit zrestaurování motocyklu JAWA 500 z roku 1930, zvaného rumpál. Jeho zvláštností je, že Ing. František Janeček zakoupil v Praze 1929 licenci motocyklu WANDERER, začal jej vyrábět a vznikla značka JAWA.

„Dominantní myšlenky jsou technika, ne veteše, věc musí fungovat k účelu, ke kterému byla sestrojena, paměti mají být dochovány v písmu, může to být zdrojem informací pro další generace. Informace a vyprávění předků se časem zapomenou nebo popletou, navíc mnohdy i v době vyprávění obtěžují. Skutečná věc je víc, popis ani obrázek zážitek nevyváží.“

(jokr) ■

Foto: autor

Světové legendy **v Praze**

Pod názvem „Umění řemesla hodinářského“ proběhne od 5. 2. do 29. 3. 2011 v historických prostorách Staroměstské radnice v Praze doposud největší výstava hodinek v historii České republiky. Pozvání přijaly švýcarské a německé manufaktury a také nejvýznamnější čeští hodináři. Ty zastupují Luděk Seryn z Mohelnice, pražští Martin Brož a Martin Weichert. Luděk Seryn se specializuje na zhotovování pouzder ze 14kt zlata. Martin Brož vynikne svými solitérními modely na zakázku, jež zaujmou tradičními číselníky a upravovanými kalibry ETA Unitas. Nezávislé hodináře podpoří i ikona z Nového Města nad Metují – akciová společnost Elton hodinářská, která představí značku Prim, potažmo Prim Manufacture 1949.

V zahraniční expozici se poprvé na jednom místě v Praze představí největší světové manufaktury a hodinářské legendy – IWC ze Schaffhausenu, Girard-Perregaux, Armin Storm, Panerai, Fortis, TAG Heuer, Aerowatch, Bulova, Epos, Invicta, Raymond Weil a další.

Výstava, nabízí i expozici věnovanou historii a prezentuje jedinou naši hodinářskou školu z Jihlavy. Pro veřejnost jsou připraveny odborné přednášky, ukázky práce hodinářů a rytců. Jejím vyvrcholením bude charitativní aukce originální sady 12 ks mechanických hodinek PRIM s vyrytými jmény dvanácti apoštolů pražského orloje.

Unikátní výstava uzavírá oslavy šestistého výročí pražského orloje.

(red) ■

Prim Orlik - legenda mezi československými hodinkami. Vyvinuty a vyrobeny byly v roce 1965 speciálně pro potřeby tehdejší Československé lidové armády. Jejich obnovená verze si v roce 2005 získala velkou oblibu. Znakem jedinečných hodinek Prim Manufacture 1949 je, že se nevyrábějí na sklad.

Doba seniorů radí

Jak kontrolovat vyúčtování za služby

Návštěvníci poradny RS ČR si často stěžují, že kromě stále dražšího nájemného platí také horentní ceny za služby spojené s užíváním bytů.

Vyúčtování lze ale překontrolovat a to může být účinnou obranou proti jejich předražování. Uvádíme postupné kroky, jak na to.

Krok 1 – kontrola úplnosti vyúčtování

Pro cenu vytápění a pro cenu poskytování teple užitkové vody (TUV) včetně vodného a stočného za tuto vodu platí vyhláška č. 372/2001 Sb., v tomto případě je důležitý § 7, obsahující položky, které musí vyúčtování ceny obsahovat. Pokud některá z nich chybí, je prakticky spotřebiteli znemožněno si vyúčtování překontrolovat. Je tedy třeba, aby je v rámci reklamace vrátil pronajímateli (u vlastníků bytových jednotek správcí) s požadavkem na konkrétní doplnění.

U ceny za pitnou vodu a odvod splašků platí jednak pro rok 2010 cenový výměr MF č. 01/2010 a jednak vyhláška č. 428/2001 Sb. Postačí alespoň orientačně zjistit, zda pronajímatel (správce) postupoval podle předpisu.

Pro služby ostatní bohužel žádný všeobecný předpis neplatí, protože MMR ČR jej od roku 2003, kdy Ústavní soud zrušil vyhlášku č. 176/1993 Sb. v tehdy platném znění, nadále odmítá vydat s odůvodněním, že si to měly obě strany dohodnout v nájemní smlouvě. Přitom zrušená vyhláška kromě pojmenování služeb, které dnes chybí, řešila právě případy, kdy k dohodě nedošlo, což je v praxi zcela běžný případ. Výhodu mají nájemci v bytových družstvech, kteří jsou současně jejich členy, a vlastníci bytových jednotek, protože pro ně platí vyhláška č. 85/1997 Sb. Ta však odkazuje na rozhodnutí příslušného orgánu družstva (SVJ) a to je třeba znát. Uživatelé bytů tedy v tomto prvním kroku u ostatních služeb mnoho nezjistí.

Zvláštní situace je zejména u domů s pečovatelskou službou, které i nadále postupují v účtování služeb podle zrušené vyhlášky č. 176/1993 Sb., a dokonce s odkazem na tento předpis sepisují se seniory nájemní smlouvy.

Rovněž řada pronajímatelů i nadále účtuje nájemné za zařizovací předměty, aniž by si to s nájemci dohodla, a také odkazují na tuto již 7 roků zrušenou vyhlášku.

Krok 2 – kontrola jednotlivých položek

U vytápění a poskytování TUV si laik často sám neporadí, protože pravidla pro dvousložkové rozúčtování cen jsou složitá a i mnoho odborníků správních firem s tím má potíže. Používají tedy služeb specializovaných firem, které jsou s problematikou lépe obeznámeny. Konečnému spotřebiteli tedy většinou nezbyvá, než se obrátit na nezávislou a znalou osobu a to není většinou zadarmo. Výjimku tvoří bytové poradny Rady seniorů ČR, které seniorům tuto službu poskytnou bezplatně. Ale pozor, pokud z kontroly vyjde neshoda s účtující firmou, je třeba podat reklamaci v reklamační lhůtě, která byla poskytovatelem služby stanovena. Podle vyhlášky č. 372/2001 Sb. nesmí být kratší 21 dnů, to však platí jen pro vytápění a TUV, nikoliv pro služby ostatní.

Pro ostatní služby včetně ceny za poskytování pitné vody a za odvod splašků je třeba k podrobnější kontrole znát řadu údajů, které však účtující nebyl povinen ve vyúčtování sdělit a většinou je ani ve vyúčtování nesdělí. Pak je třeba ho požádat prokazatelným způsobem o doložení podrobností, nikoliv s touto obecnou formulací, ale konkrétně výčtem.

Příklad potřebných podrobností pro vodné a stočné za pitnou vodu:

- Celkový náklad za zúčtovací jednotku v Kč a náměr fakturačního vodoměru v m³
- Součet náměrů bytových podružných vodoměrů, jsou-li alespoň zčásti instalovány, v m³
- U spotřebitelů bez vodoměrů celkový a v roce průměrný počet osob nebo tzv. osoboměsíci (= počet osob krát 12)
- U spotřebitelů v nebytových prostorech počet zaměstnanců a délka pracovní doby, nebo v ubytovně počet lůžek, nebo v restauraci teplá nebo studená kuchyně, prodej točeného piva apod.
- Účtujícími použitá roční směrná čísla potřeby vody podle vyhlášky č. 428/2001 Sb., příloha č. 12

Příklad podrobností pro ostatní služby, kde lze předpokládat, že se cena rozpočítává v poměru počtu osob:

- Celkový náklad na konkrétní službu za zúčtovací jednotku v Kč
- Celkový v roce průměrný součet osob v zúčtovací jednotce nebo součet osoboměsíců
- V případě rozsáhlejších oprav v zúčtovací jednotce odpočet cen za spotřebovanou elektřinu, pitnou vodu atd.

Tím bude mít konečný spotřebitel v ruce všechny potřebné podklady a může si sám nebo za pomoci poradny překontrolovat, zda účtované ceny souhlasí či nesouhlasí. Protože by mezitím mohla uběhnout reklamační lhůta, musí ji konečný spotřebitel služeb zastavit tím, že včas požádá o doložení podrobností (viz výše).

Krok 3 – věrohodnost cen za zúčtovací jednotku v historickém kontextu

V závěrečném kroku kontroly je třeba se podívat zpět do historie, zda některá z položek účtovaných jako celkový náklad na zúčtovací jednotku nevzrostla enormně. Pak stojí za to požádat účtujícího o možnost prohlédnout si daňové doklady, které účtující do nákladů zahrnul. K tomu je vhodné účtující firmu navštívit spolu s osobou, která je v oboru obeznána. Pokud by to účtující firma neumožnila, nelze považovat zaslání vyúčtování za správné, protože nebylo možné se s podrobnostmi seznámit a celé vyúčtování věcně překontrolovat. Pozor – rozhodně nelze doporučit kvůli podezření na nesprávnost případný nedoplatek neuhradit, protože se pak bude spotřebitel chatrně bránit vymáhání dluhu. Je však možné zaplatit jen zálohu v očekávané výši odpovídající cenám z minulého vyúčtování po zohlednění nárůstu cen a případné změny počtu osob. Toto však musí spotřebitel firmě prokazatelně oznámit s tím, že na doložení cen pomocí daňových dokladů nadále trvá.

Závěr

Uvedený postup je poměrně časově i odborně náročný a ne každý konečný spotřebitel služeb jej hodlá absolvovat. Je to dáno nejen složitostí problému, ale především tím, že dosud neexistuje nic, co by nahradilo zrušenou vyhlášku č. 176/1993 Sb. I přes nedokonalost legislativy dnes ale přesto existují určité možnosti, jak se případným pochybením účtující firmy bránit. Je třeba je jen využít.

Ing. Karel HANAUER ■
předseda bytové komise RS ČR

Počítačová poradna DS

Když útočí HOAX

Zejména v těchto dnech opět sílí množství varovných zpráv, které do naší elektronické pošty docházejí často v dobrém úmyslu

od našich známých, kamarádů a přátel. Jsou to zejména zprávy typu Určitě si to přečtete, není to žert a je to ověřeno českou policií ap. V závěru pak na nás útočí věta: Pomozte svým známým a určité jim tuto důležitou informaci ihned přepošlete! Neznalý člověk má proto pocit, že když to neudělá, tak zapříčiní u svých známých minimálně ztrátu důležitých dat v počítači, v tom horším případě pak totální zničení celého počítače.

Takže jak to vlastně je. Odborná literatura tento druh posílání falešných zpráv nazývá anglickým slovem HOAX, což v překladu znamená: Falešnou zprávu, Mystifikaci, Novinářskou kachnu, Podvod, Poplašnou zprávu, Výmysl, Žert či Kanadský žertík. V počítačovém světě slovem HOAX nejčastěji označujeme poplašnou zprávu, která varuje před neexistujícím nebezpečným virem.

JAK HOAX POZNÁME?

Typický text poplašné zprávy obsahuje většinou tyto body:

Popis nebezpečí (viru)

Smyslené nebezpečí bývá stručně popsané, v případě viru bývá uváděný i způsob šíření.

Ničivé účinky viru

Zde záleží převážně na autorově fantazii. Ničivé účinky mohou být celkem obyčejné, třeba zformátování disku nebo už mň důvěryhodné - zběsilý útek myši do ledničky, roztočení HDD opačným směrem, zničení či dokonce výbuch počítače... Autoři hororů zde mohou hledat inspiraci.

Důvěryhodné zdroje varuj

Ve většině případů se pisatel poplašné zprávy snaží přesvědčit, že varování přišlo od důvěryhodných zdrojů („IBM a FBI varují“, „Ověřeno českou policií“ nebo „Microsoft upozorňuje“ atd...)

Výzva k dalšímu rozeslání

Tento bod HOAX vždy obsahuje! Mnoho nezkušených uživatelů se nechá zprávou napálit a bez přemýšlení výzvu uposlechnou. Právě proto se tyto nesmysly lavinovitě rozmnožují.

Jako hoax můžeme také označit šířenou zprávu, která obsahuje nepřesné, zkreslující informace, účelově upravené polopравdy nebo směsku polopравd a lží.

V praxi můžeme použít následující pravidlo: **Jestliže zpráva obsahuje výzvu k hromadnému rozeslání na další adresy, je to podezřelá a s největší pravděpodobností se jedná o HOAX.**

Pokud podobnou zprávu obdržíte a nemáte jistotu, můžete si prohlédnout některý ze seznamů HOAXů a určitě tam obdobu doručené zprávy najdete. Také pravděpodobnost, že byste nerozesláním podezřelého e-mailu někomu uškodili, je minimální. Šířením hoaxů a jiných řetězových e-mailů se uživatel províní proti pravidlům Netikety – pravidel chování na Internetu.

Zdeněk HŘEBEJK

Příště: Nejčastější druhy poplašných HOAXů

Rady letem

V DS na základě dohody se Sdružením obrany spotřebitelů (SOS) zařazujeme příspěvky z jeho internetových poradén.

DOTAZ: Již potřetí reklamuji stejnou závadu u mob. telefonu. Při třetí reklamaci jsem neuvedl, že chci odstoupit od smlouvy a vrátit peníze. Mám možnost ještě toto učinit a požadovat vrácení peněz? Z prodejny mi už volali, že telefon je opravený a že si ho mám vyzvednout.

ODPOVĚĎ: Svoji volbu na způsob vyřízení reklamace musíte prodejci sdělit při sepisování reklamačního protokolu a později ji nelze již měnit. Nyní tedy ne-

zbývá než telefon vyzvednout, používat a správný postup zachovat při případné další závadě.

DOTAZ: Chtěl bych se zeptat, zda mám nárok na dědictví po svém strýci. Jsem jeho jediný příbuzný. Slyšel jsem, že prý má být brzy v platnosti nějaký zákon, který, když se včas nepřihlásím o svá dědická práva, propadne vše městu. Do kdy se musím přihlásit?

ODPOVĚĎ: Dědicem se stáváte buď dle závěti a pokud není, tak dle zákona. V případě, že jste dědicem, kontaktuje vás notář, případně se mu můžete ozvat v zájmu vaší jistoty. Nicméně dědicem jste bez ohledu na to zda se přihlásíte, pokud se nedědí ze závěti, kde nejste uveden. Majecek by připadl státu jen pokud by zůstavitel neměl žádné dědice. O přípravě nového zákona s vámi uvedeným zněním nám není nic známo a lze o možnosti takové novely relativně úspěšně pochybovat.

DOTAZ: Koupil jsem si u jedné nejmenované společnosti nafukovací postel, kterou jsem po nějakém čase reklamoval a závada byla uznána. Problém je ten, že jsem na reklamaci zasílal postel béžovou a přišla mi barva modrá. Dodavatel mi to odůvodnil tím, že původní barvu nemají. Chci se tedy zeptat, zda mohu odstoupit od kupní smlouvy pro jiné zabarvení.

ODPOVĚĎ: Ano můžete, protože u takovéto věci hraje roli i estetická stránka, tedy barva.

Ta, kterou vám dodavatel poslal, se vám nemusí hodit k ostatnímu zařízení bytu.

Vzhledem k vnitřním rozporům, které se už staly i předmětem soudních jednání, je kontaktní adresa SOS až do odvolání: Mečová 5, 612 00, Brno.

Nový telefonní kontakt je tel. 543 255 371.

Kontaktní emaily jsou sos@spotrebitele.info (obecný); neurocna@spotrebitele.info (předsedkyně SOS); tm@spotrebitele.info (tiskový mluvčí). Elektronickou poradnu najdete na adrese www.spotrebitele.info

FOR SENIOR

5. VELETRH PRO PLNOHODNOTNÝ, AKTIVNÍ ŽIVOT

MOTTO VELETRHU

MLADÉ DOKÁŽE BÝT KAŽDÉ TELE,
ALE **zestárnout,**
HOLENKU, TO **je kumšt.**

(KAREL ČAPEK)

31. 3. – 3. 4. 2011
PRAŽSKÝ VELETRŽNÍ AREÁL LETŇANY

www.forsenior.cz

KUPÓN NA 50% SLEVOU VSTUPNÉHO

U pokladny vyměňte za zlevněnou vstupenku.

www.abf.cz

SUDOKU

Víte jaký je součet čísel z označených políček v obou našich sudoku?

								7
6	5	4		9				
7		3		1		9	2	
						2	7	
	9	7		2		6	8	3
8								9
			2		4	8		
	4	8			9	7	5	6
	3							

7	8							6
			4					9
9		2	7			5		
			6					
			5	4	7	8	3	
4		5			3	6	7	
5								2
8					4	7	1	6
6	9						5	4

KONĚ A LIDÉ

Ve stáji jsou lidé a koně. Celkem je zde 22 hlav a 72 nohou. Kolik koňů a kolik lidí je ve stáji?

KANIBALOVÉ

Řeka. Na jednom břehu tři misionáři a tři kanibalové. Lodička, do které se vejdou maximálně dvě osoby. Jak se všichni přepraví na druhou stranu tak, aby nikdy na žádném břehu nebyla přesila kanibalů nad misionáři? Náповěda: Zpátky může jet i někdo úplně jiný, než kdo jel tam. Zpátky mohou jet i dva.

VÝHERCI NAŠICH SOUTĚŽÍ

Sudoku sudá-lichá: (24), Ladislav Hudec z Polanky nad Odrou; **Ponožky:** (3 ponožky. Vždy budou alespoň dvě stejné barvy, protože více barev na půdě prostě není...) Česlav Vaněk z Jindřichova Hradce; **Soutěž o BioBeam 940** (Výhradním dovozcem této léčebné pomůcky je firma Drixon group s.r.o.): Jana Hájková z Kněževsi. Všem výhercům blahopřejeme. A všem soutěžícím sdělujeme, že sponzorem výher na této straně nyní bude společnost Bayer & Romsy, jejíž inzerci můžete vidět na druhé polovině naší „soutěžní“ stránky. Na naše výherce čekají hodnotná dárková balení výrobků této firmy. Odpovědi na dnešní soutěžní otázky očekáváme do 20. února. Hodně zdarů při namáhání mozkových závitů!

LÉČIVÉ KONOPÍ

Vyrobeno z
BIO KONOPÍ

Jsme držiteli ceny **EUROPEAN PRODUCT AWARDS 2010**. CREMCANN zvítězil v kategorii Konopných masť.

**KONOPNÁ KOSMETIKA
KONOPNÝ OLEJ
KONOPNÉ MASTI**

ORIGINÁLNÍ RECEPTURA S KŘÍŽEM

Originální
recepturu
s křížem
žádejte také
ve Vašich
lékárnách

- KLOUBY
- ŠLACHY
- ZÁDA
- VRÁSKY
- VLASY
- KŮŽE
- HOJENÍ
- MASÁŽE
- KOUPELE
- RTY
- ZUBY
- OPARY

Seriál DS k biblí

14

Návrat ztracené lásky

Obilí měli v Egyptě pro všechny. Zrní se sypalo ze sýpek proudem a zpráva naděje se dostala i do Kenaánu, kde se taky rozmohl hlad. Deset Jákobových synů se vydalo do Egypta nakoupit obilí. Pouze nejmladšího

Benjamínka si otec Jákob nechal doma, aby se mu cestou do té dálky nic nestalo. Ostatní putovali nelehkou cestou pro obživu. Když přišli do paláce, poklonili se Josefovi až k zemi. Nepoznali svého bratra a on je oslovil přísně, jako cizince – Odkud přicházíte? Představte se mi. – Odpověděli – Přijíždíme ze země Kenaán. Je nás dvanáct bratrů, nejmladší Benjamín je doma s otcem. A Josef už není na živu. –

Cofnat Paneach, správce Egypta, nazývaný Spravedlivý, dobře věděl, že hněv je špatný rádce a že lítostivost bývá při setkání ještě horší služebník. Nejdůležitější vlastností duše je milosrdenství, třeba zatím ještě utajené. Nechal bratrům nasypat větel obilí a přikázal – Vložte Kenaánům do pytlů nazpět i vyplacené peníze. – Při odchodu jim řekl – Zavezte obilí otcí a přiveďte mi ukázat nejmladšího bratra. Rád bych poznal, mluvíte-li pravdu. – Bratři se vděčně uklonili a odešli a když doma rozvázali pytle, objevili své peníze. A ulekli se. Nevěděli, jak je dostali zpátky a báli se, co z toho pro všechny zpejde.

Přivezené obilí se rychle snědlo, ale hlad v Kenaánu neustal. Vypravili se tedy podruhé do Egypta a Benjamínka vzali s sebou.

Hory lidi oddělují jako hradby. Vlny řek a moří je vedou zase k sobě. Hněv může člověk potlačit, ale přátelství a lásku nikoliv. Bratři se opět uctivě ukláněli před správcem až k zemi. A stále ještě nepoznaný bratr je vítal – Žije váš starý otec a je zdravý? – Odpověděli – Ano, pane, otec Jákob je zdravý. – Pak Josef pohleděl na Benjamínka a řekl – Tak tohle je váš nejmladší bratr. Bůh ti žehnej, synku. – A dojat ze shledání, vyšel spěšně ze síně

a rozplakal se. Láska mu vracela do očí slzy. Krůpěje stékaly a padaly Josefovi k srdci. Proud lásky dokáže v srdci víc než pytle zrní nebo uctivé řeči. Josef si otřel uslzenou tvář, vrátil se, posadil bratry ke stolu podle stáří a pohostil je. I divili se velice, odkud správce ví, jak doma sedávají, ale vesele hodovali.

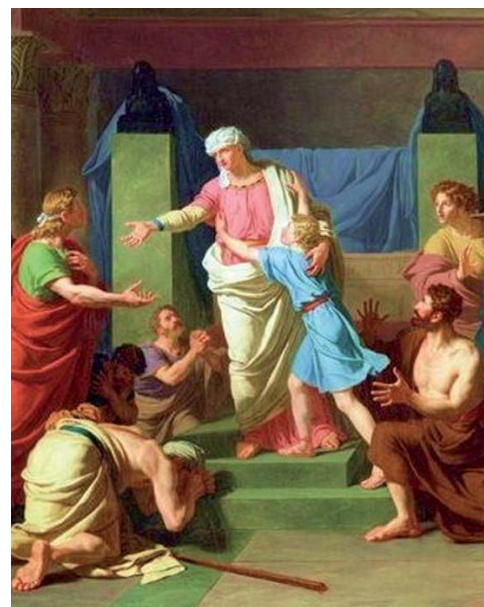
Druhý den Josef nařídil, aby sluhové malému Benjamínkovi při sypaní obilí vložili do pytle stříbrnou číši. Pak vyslal strážné, aby ji našli a oznámili všem rozsudek: Odsouzení chlapce do otroctví. Bratři se zhrozili. – Vrátime-li se domů bez Benjamínka, náš otec umře zármutkem. – Juda navrhl správci – Raději se stanu já tvým otrokem, ale ať jde Benjamínek s bratry domů. –

Tehdy vládce Egypta, mocný faraón, učtil v srdci dotek lásky polepšených bratrů. Rozhodl se připomenout zvěst o prodání bratra do otroctví, kterou od Josefa znal. A zvolal – Josefe! Josefe, synu Jákobův z Kenaánu, pojď mezi nás! – Bratři se v hrůze otáčeli a hledali na stěně příznaky ducha. – Pojď! – opakoval faraón – Podívej se na rodné bratry. Kdysi tě prodali do Egypta. – Ale bratři kromě faraóna a správce nikoho neviděli.

Cofnat Paneach, Josef zvaný Spravedlivý, se rozplakal a řekl – Já jsem přece váš bratr. Hle, oblečený v rouše barvy duhy, odrážím sluneční záři od noci beznaděje. Já jsem Josef. Pro výklady mých snů jste mě nenáviděli a do otroctví prodali. Nebojte se. Měli jste sice zlé záměry, ale Bůh vše obrátil v dobré. – Bratři se ulekli. Klesli k zemi a ztratili vědomí. Ale Josef jim dávno odpustil. Vrátili se proto domů a volali – Otče! Potkali jsme Josefa! Žije v egyptské zemi. – Staříček Jákob se vydal na cestu, aby opět uviděl milovaného a dávno oplakaného syna. A Josef ho radostně vítal do nového domova v zemi Gošen, kde rodiny Jákobových synů založily dvanáct kmenů.

A vzpomínali na své praotce. Patriarcha Abrahám se vydal na cestu.

Izák byl odvážný. Jákob zachoval věrnost. Pro ušlechtilost jeho víry dvanáct Jákobových synů založilo nový rod. ISRAEL.

Josefovo setkání s bratry v podání francouzského neoklasicisty Charlese Thévenina.

Josef byl uctíván jako Spravedlivý. V sedmnácti letech ho bratři prodali do otroctví a Josef hořce plakal. Ve třiceti letech stál u trůnu egyptského vladaře. Zemi řídil moudře.

Ve sto deseti letech s vírou v srdci opouštěl svět a v pokoji skonal. Předpovědi se naplnily.

Prošel čtyřmi branami tajemství požehnání. Krásu žití, radost a šlechtnost zpečtil posvátností.

Kdo Josefa spatřil, ctil spravedlnost. Jako správce země se Josef Spravedlivý oženil s půvabnou Osnat, dcerou zločinné Putifarky. Pamatujete, jak ho tahle Egyptanka dostala do vězení? Hospodin ho však převedl z jámy zmaru do královského života. Josef vítal s láskou narození dvou synů, nazval je podle událostí svého života: Menaše – (Bůh mi dal zapomenout na bloudění i na dům otce mého) – a Efrajim – (Bůh mi dal uzrát v zemi mé bídě).

Josefa nazývali Spravedlivý. Měl rád každého člověka. Nikdo se nerodí Spravedlivý, ale může se jím stát. Musí, jako Josef, ve víře pracovat, aby se Spravedlivým stal. Josefova moudrá laskavost přinesla požehnání. Lid jásal a radoval se a sbíral plody z díla Spravedlivého Josefa.

Seriál DS ke Knize knih připravuje

ThDr. Jan SCHWARZ

Příště: Z plaváčka Moše zachránce národa

Česko se drží v první desítce

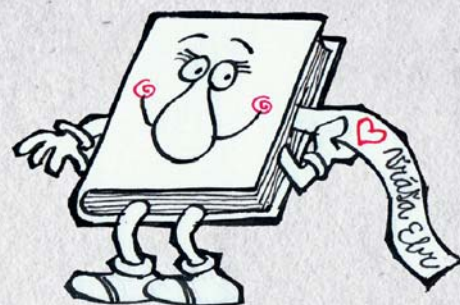
Nikoli v množství pití desítky, ale v počtu vydaných knižních titulů.

Česká republika se řadí v množství vydaných knižních titulů, přepočtených

na počet obyvatel, do elitní světové desítky. Navzdory všem počítačům, televizním a jiným technickým vymoženostem náš národ dále čte. Čte hodně a všechno. Inu každá kniha si nakonec najde svého čtenáře.

Stačí navštívit Palác knih – Luxor v Praze na Václavském náměstí. Chodím tam rád – jako bývalý knihkupec a jako senior. Také jako ten, který někdy vypomáhá v organizaci a moderování některých besed a autogramiád. Je to krásný pocit – pohy-

bovat se v největším knihkupectví ve střední Evropě. Má a tedy nabízí přes 60 tisíc knižních titulů! Při návštěvě tohoto moderního několikapatrového objektu člověk žasne a lituje, že má tak málo času na prohlížení knih a objevování těch „svých“

Prozradím, že se tady bude v březnu (po celý měsíc) odehrávat maxiautogramiáda s připomenutím toho, že se dříve slavil Březen – měsíc knihy. K dnešnímu dni přislíbilo svoji účast celkem 121 účinkujících hostů, např. Eva Kantůrková, Vladimír Páral, Radko Pytlík, Karel Benetka, Pavel Kosatík, Josef Somr, Nad'a Konvalinková, Marta Kubišová, Karel Štědrý, Zdenka Lorencová, Ivan Hlas a další. Bude to prostě veliké. Bližší podrobnosti na této stránce příště.

Váš Vráta Ebra ■

Uzel na kapesníku

Trapasy v Salmovské

Klubový večer Ebroviny v Salmovské literární kavárně (Salmovská 16, Praha 2) v úterý 1. února v 19,19 hod. přinese mnoho povídaní o knihách, muzice a drobných trapasech. Hosty, kteří se rozehovoří na tato témata, tentokrát budou Dalimil Klapka, Oskar Gottlieb, Richard Knot a Radim Uzel, hrát a zpívat budou Milan Matoušek, Tomáš Nykl a Tereza Nekudová. V případě zájmu zajistěte si předem vstupenky (telefonujte na číslo 224 919 364 vždy odpoledne od 17 do 19 hodin). Vstupné je 120 Kč, toto číslo Doby seniorů platí jako poukázka na poloviční vstupné. Tato sleva je poskytova-

na také proto, že tyto akce v Salmovské literární kavárně pořádáme společně.

Senioři, pozor!

Po delší době čekání již vyšla sympatická kniha s názvem Nejen bonmoty a citáty o seniorech. Je plná citátů, výroků, aforismů, limericků, veršů o čase a stáří. Seštil náš knihkupec v. v. Vráta Ebra, ilustroval Jiří Daniel. Knihu (dnes stále ještě novinku) obdržíte u každého dobrého knihkupece.

Potřebný pomocník

Unikátní Příručku o bezbariérovém cestování vydal realizační tým projektu ATHENA na cestách. Užitečné informace o problematice bezbariérového turismu a cestování s hendikepem zde naleznu ne-

jen poskytovatelé služeb v cestovním ruchu, vzdělávací zařízení, ale i orgány státní a veřejné správy a neziskové organizace. Příručka obsahuje vysvětlení základních pojmů souvisejících s přístupným cestovním ruchem, dostupná data o velikosti trhu i spotřebitelském chování a uvádí důvody, proč rozvoj přístupného cestovního ruchu podporovat. Jedná se o první českou publikaci, která se komplexně věnuje tématu bezbariérového cestování a poskytuje nezbytné informace všem, kteří se přístupným cestovním ruchem zabývají. Zájemci si mohou o příručku napsat na e-mailovou adresu kazuist@kazuist.cz. Publikace bude na uvedenou poštovní adresu zaslána **zdarma**.

(red) ■

Budou slavit

V nejkratším měsíci roku oslaví svoje narozeniny (a my se připojujeme ke gratulantům):

■ 2. února
Věra Chytilová
82 let

■ 7. února
Ivan Mládek
69 let

■ 3. února
Milan Lasica
71 let

■ 12. února
Jana Šulcová
64 let

■ 17. února
Jiřina Jirásková
80 let

POMŮCKA: ZEN	NULOVÝ ANGLICKY	RÁJ	1. DÍL TAJENKY		POLNÍ MÍRY	INVESTIČNÍ ODBOR ZKR.	MOTOROVÉ PLAVIDLO S PLACHTOU		ZKRATKA SLOVA ZKRATKA	POZOR- NOST	 Krimi pro každého...			
SMĚR BUDDHIZMU				SPZ PRAHY				ZEMSKÉ DIVADLO HUDEBNÍ ŽÁNŘ						
EDUARD DOMÁCKÝ				TRUBIČKA PŘEDVÁDĚNÍ HOVOR.										
DOVÁDĚNÍ						JEDNOTKA TLAKU ZÁPOR, NA- BITÁ ČÁST.								
KDESI BÁSNICKY					ZNAČKA ARKUSU HORSKÝ SKRÍTEK				POSMĚ- VÁČEK	CHEM. ZN. ARGONU				
	SPISOVATEL EDUARD ???	JMÉNO HERCE FIALY SARMAT					CITOSLOVCE PLAŠENÍ ŽIVOČICH							
DĚTSKY CAPAT								CHEM. ZN. KRYPTONU ÚTOK						
AVŠAK				ČÁST DOLU OCAS						GONIOM. FUNKCE				
KRÁTKÝ KABÁT					BLOK POBÍDKA							2. DÍL TAJENKY	DRUH VLNĚNÉ LÁTKY	RYBÁŘSKÉ POTREBY
ÚSILÍ						ŽIDOVSKÝ UČITEL ÚKAZ NA OBLOZE					VĚDECKO- TECHNICKÁ SPOLEČNOS T			
	LEŠTIDLO NA BOTY HOVOR.	ODMĚNA VOJÁKŮ ČÁSTICE HMOTY					ZN. KANCEL. POTŘEB CÍLE PŘI STŘELBĚ				PRVNÍ ŽENA DAN Z PŘIDANÉ HODNOTY			
UVADAT								MUŽSKÉ JMÉNO STROMOVÝ POROST						
CHEMICKÁ KONCOVKA 3MOCNÉHO PRVKU				MALÍŘSKÁ POMŮCKA NILSKÝ KŘÍŽ				POPIPKY ZNAČKA POČÍTAČŮ						
ROZDĚLO- VACÍ ZNA- MÉNKO					PLOŠNÁ VÝMĚRA RÝŽOVÁ PALENKA				INIC. SPISOV. ŠMAHELOVÉ ZABÍJÁK				SLOV. MUŽSKÉ JMÉNO	INST. KLIN. EXPER. MEDICÍNY ZKR.
PRACOVNÍ ÚSEK						ČES. SVAZ TĚL. VÝCH. ZDRAV. TĚL. POSTIŽENÝ				NEBO RUSKY TEOLOGICKÁ FAKULTA				
	SPOJENÉ NÁRODY ANGL. ZKR.	PŘED- LOŽKA OXID BORNATÝ						UMĚNÍ ANGLICKY TĚLOVÝCH. JEDNOTA			AGRÁRNÍ KOMORA TYP RUS. LETADEL			
UTÍKAT							3. DÍL TAJENKY							
ČÁST DNE				ZNAČKA KILOPONDU			SVĚTOVÁ STRANA			POVRCHOVÝ DŮL				

Vyhráli s Dobrou seniorů!

Správné znění tajenky z minulého čísla: **Křivý jazyk dobré nezlodí**. Správně řešili a šťěstí při losování tentokrát měli: Josef Houska z Nové Bystřice, Josef Michal z Brna, Jana Sedláčková z Prahy, Marta Dohnalová z Brna a Jan Havlíček z Velké Losenice. Výhercům blahopřejeme k dárku, který pro ně připravil sponzor naší křížovky na str. 14, vydavatelství Enigma. **Na tajenku z tohoto čísla čekáme do 20. února.** Přejeme příjemnou zábavu při luštění.

Vážení čtenáři,
křížovky pro Vás připravuje redakce čtrnáctideníku
Křížovky pro každého.

**V tomto měsíci 8. a 22. února
na novinových stáncích.**

Naše legendy bez svatozáře ²

Osudový mariáš Karla Poláčka

Je to pozoruhodná postava naší literatury. Humorista nadaný Bohem, možná židovským, ale jemu to bylo jedno. Cítil se prý být vlastně dvojím vyvržencem. Jako Žid nebyl vůbec ortodoxní, spíš se vůbec Židem necítil. A jeho původ z malého města, Rychnova nad Kněžnou, mu dal do literárního vínu i neúctu k maloměstu a jeho morálce. J. Firth, který ho jako ředitel nakladatelství vydával, vzpomínal, že první Poláčkovy literární pokusy byly až příliš zlé, posměvačné. Na jeho radu je zvlídl. Ku prospěchu věci.

Jeho zatím nedoceněná tetralogie Okresní město, Hrdinové táhnou do boje, Podzemní město a Vyprodáno je i nádhernou satirou na morálku maloměsta. Ovšem jeho bibliografii zdobí i tituly jako Muži v offsidu, Hostinec

U kamenného stolu a další. Nedávno jsem prohlížel jednu knihovnu a našel tam výtisk „Hostince“ z roku 1941. Jako autor podepsán Vlastimil Rada. Poláček už jako židovský autor nesměl vyjít. Rada ho „pokryl“. Nejen Rada Poláčkovi za války pomáhal. Třeba i Olga Scheinpflugová. Přátelé a známí na Poláčka vzpomínali jako na muže kaváren, hospod a skvělého mariášníka. Ostatně o mariáši napsal i zasvěcenou knihu. Jevl se vždy jako výrazně rodinný typ, který od mariáše chodil domů. Intimnější přátelé ovšem vzpomínali, že jeho manželství bylo velmi podivné, takové neosobní a jeho asi

jedinou skutečnou láskou byla dcera Jiřina. O Poláčkovi koluje řada historek, byl to určitě člověk velmi osobitý, originál, ale usedlý, flámů se nikdy příliš nezúčastňoval, ženská srdce nelovil. Jenže...

Osud rozdál Poláčkovi zvláštní karty. Spíše žaludy, ale ani na betla to nebylo. Do života mu ve zralém věku vstoupilo také srdcové eso, velká láska. Dora Vaňáková byla o patnáct let mladší židovská advokátka, sama už rozvedená. Zdá se, že na své okolí nepůsobila právě lidumilně. Poláček jí ovšem miloval pozdní, o to horoucnější láskou. Propadl jejímu kouzlu ve čtyřiatřiceti letech, tedy někdy v roce 1936. Do té doby rodinný typ rozvrátil manželství, opustil rodinu naprosto neprakticky, z hodiny na hodinu, tak jak byl, jenom snad v saku, bez jediného zavazadla, odešel k své milé do vršovického bytu. Zdá se ovšem, že dcera Jiřina stranila spíš tátovi. Ač ještě nedospělá, cítila napětí v rodině a matky se trochu bála. Bez nadsázky lze tvrdit, že Dora s Poláčkem zachránili jeho dceři život, když ji v hodině dvanácté dokázali poslat do Anglie.

Potom přichází období maloměšťáckých trapností. Jeho žena je rozhodnutá se manželovi za odchod pomstít, „stáhnout ho z kůže“, což se jí u rozvodu daří. Nepraktický Poláček rozlučku prohrál, do toho okupace země, vyhození z redakce Lidových novin pro jeho původ, povinnost nosit potupnou žlutou hvězdu. Poláček prý říkával: Žid nepatří do přírody, Žid patří do kavárny. Právě ty měl ale zapovězeny.

Podle jedněch Poláček měl možnost včas utéct ze země, ale zadrhlo se to, podle jiných, a těch je většina, utéci nechtěl. Jako člověk nepraktický, jazykově nepřilíhly vybalený, přesněji tedy neangličtinář, se obával

neznámého prostředí, zůstával za pecí doma, i když ta pec povážlivě studila. Potom už dostaly věci rychlý spád. Zamilovaný pár se ocitl v Terezíně, tam prý Poláček působil tichým, posmutnělým dojmem, zatímco jeho družka si ani tam mnoho přátel nezískala. Potom už osud rozdával skvělému mariášníkovi jenom špatné karty. I židovský Terezín měl zprávy o „úspěších“ Němců na frontách a tak doufal, že už nebudou ty pověstné transporty do děsivějšího inferna. Ale přišly. Dne 19. října 1944 byl poslán transportem do Osvětimi. I tady není důvod Poláčkova zařazení jasný. Měl přece jen jiné postavení než jiní vězni a možná by se ho podařilo před transportem zachránit. Jedna verze říká, že Poláček šel dobrovolně s Dorou, kterou se zachraňovat nikdo nepokoušel. Druhá tvrdí, že naopak šla dobrovolně Dora se svým druhem. Dnes už to asi není podstatné.

K takovým malým paradoxům Poláčkova díla asi patří, že nejvíc asi žije půvabným vyprávěním o šťastném dětství v rodinném městečku. Kniha Bylo nás pět vyšla až po autorově smrti, ale žije dál nejen geniální rozhlasovou interpretací Františka Filipovského, ale i televizním zpracováním. Zdá se, že autorovo dílo zraje jako kvalitní víno. Vzpomeňme celoživotního vyvržence, který dokázal přesto nadělit tolik lidského humoru svým čtenářům.

Pro DS píše
Josef HEJNA

Příště: Tajemství S. K. Neumanna

Karel Poláček (*22. března 1892, Rychnov nad Kněžnou – †21. ledna 1945, Gleiwitz - Glivice) patří mezi nejvýznamnější postavy české meziválečné prózy. Ve svých humoristických románech se zaměřil na zobrazení tragikomedie maloměstského života. Původně se předpokládalo, že zemřel

už v říjnu 1944 v Osvětimi v plynové komoře, až v 90. letech se podařilo najít Kláru Baumöhlovou, která potvrdila, že Poláček přežil transport z Osvětimi do tábora Hindenburg, kde napsal krátkou divadelní hru, v níž svědkyně také hrála a že se potom účastnil pochodu z Hindenburgu do tábora

Gleiwitz. Zde již neprošel selekcí a byl 21. 1. 1945 nacisty popraven. Poláček se politicky řadil k tzv. Pátečníkům, což byla skupina demokratických umělců a politiků, kteří se za 1. republiky pravidelně scházeli u spisovatele K. Čapka. Roku 1995 byl in memoriam vyznamenán Řádem T. G. Masaryka.

ČT točí seriál o seniorech

Autorka Irena Obermannová chce zvýšit popularitu stáří

Česká televize točí seriál, který se zapíše do dějin české televizní tvorby. A to ho ještě nikdo neviděl. O tom, zda bude úspěšný, budou diváci rozhodovat až na sklonku roku, kdy by se měly objevit na obrazovce první díly.

Do dějin se už nyní ale zapsal svým tématem a hlavním místem činu. Odehrává se v domově seniorů a hlavními hrdiny jsou z velké většiny senioři. Lidé, jejichž podíl na celkové populaci velmi rychle roste. O tom se také v posledních letech často hovoří. V různých souvislostech. Nejčastěji ve spojení s pojmy mezigenerační solidarita či důchodová reforma. Česká televize připravuje pohled z poněkud jiného úhlu. Bude to formou seriálu, jímž chce téma stárnutí společnosti a některé s tím spojené otázky podat odlehčenou zábavnou formou. Scénář k němu napsala Irena Obermannová, která patří mezi nejoblíbenější české autorky současnosti. Po souhlasu s žádostí o rozhovor, jsem se jí proto při osobním setkání hned úvodem logicky zeptal:

■ **Rozhodla jste se napsat seriál o seniorech. Proč?**

Protože skoro pořád přemýšlím o zajímavých prostředích pro seriál, je to taková moje profesní porucha a toto téma mi prostě spadlo do klína. Měla jsem námětů víc, ale v České televizi si vybrali tento - k mé radosti. Mně taky připadal nejlepší.

■ **A já opakuji – proč?**

Protože mně přišel nejaktuálnější. Stáří už samo o sobě je ohromné téma a bude pořád aktuálnější, starších lidí bude stále víc. Podoba stáří se bude dále měnit a nikdo nedokáže přesně odhadnout jak. Pokud vše půjde dál, tak stáří v tom našem zažitém slova smyslu přestane možná existovat. Staří lidé budou vypadat krásně, mladě, budou zdraví a aktivní... A přijdou jiné záležitosti stáří, možná je jednou z nich Alzheimer... O tom však seriál není. Seriál se odehrává dnes a tady u nás, a to v domově seniorů.

■ **Stále ještě jste mi neodpověděla, co vás přímo motivovalo k jeho napsání, kde byl ten rozhodující první podnět.**

Přišla jsem k němu tak, že mě řidič autem jednou vzal na mé autorské čtení

a měl s sebou ve voze i paní, která sama v domově seniorů pracovala. A ta mi o své práci asi tři hodiny společné cesty autem vyprávěla. Velice mě to oslovilo a povzbudilo ještě víc zájem o tuto tematiku.

■ Na to jsem se právě chtěl zeptat. Člověk obvykle když něco píše, tak se snaží hlavně čerpat ze svých zkušeností. To ve vašem případě, pokud jde třeba o pocity seniora, nepřichází do úvahy, k seniorskému věku máte ještě daleko... Člověk, který to má zprostředkované si musí dávat pozor, aby se nedostal do roviny, která je pro ty, o nichž píše nedůvěryhodná...

Povoláním scénáristy na rozdíl od spisovatele je, že nepíše výhradně ze svého subjektivního pohledu, neboli více se převtěluje, zabývá se v jiných prostředích, které musí poznat ze všech možných stran. Ovšem myslím, že život je si v

něčem podobný v jakémkoli věku. Pořád jde o lásku, o smrt, o chuť k životu a další obecná lidská témata.

■ Přesto ještě dotaz: jakou máte osobní zkušenost se seniory?

Mám osmdesátiletou maminku a také jsem vyrůstala s velice starou babičkou, se kterou jsem jako jedináček bývala hodně často doma. Někaké další zvláštní zkušenosti nemám. Myslím si, že k seniorům bychom si ale brzy měli vytvořit nějaký vztah všichni. Ten můj je v současné době jenom dobrý. Po zážitku, kdy jsem totiž poznala už zmíněnou paní, tak mě vzala inkognito na noční službu do nejmenovaného domova seniorů...

■ Takže přece jen i zážitky z prostředí na vlastní kůži...

Jistě. Tam jsem se taky utvrdila v tom, že to téma chci zpracovat, začalo mě fascinovat. Pochočila jsem, že je to, jak se říká, opravdu téma s velkým Tě. A pak už to nějak šlo samospádem. Oslovila mě bývalá ředitelka programu ČT Kateřina Fričová, jestli nemám nějaký námět na seriál. Řekla jsem, že jich mám víc a krátce je představila. Paní Fričové se nejvíce líbil tento o seniorech a vyzvala mě, abych na něm začala pracovat. A to jsem taky udělala.

■ Už jsem viděl fotografie z natáčení. Je na nich hodně známých tváří jako jsou Květa Fialová, Iva Janžurová, Jiří Krampol či Stanislav Zindulka. Mnohé z nich naznačují,

že seriál nebude mít nouzi o humor...

Doufám, že se podařilo to, co bylo mým záměrem. A sice použít všechny osvědčené seriálové zbraně jako pro-středek ke sdělení čehosi zásadnějšího. Neboli ve sledovaném, zábavném, dějově přitažlivém pořadu lidem

naznačit, že naše planeta bude brzy plná starších lidí, kteří nepatří do starého železa. Ale že právě naopak máme příležitost se od nich leccos učit a že bývají úžasní.

■ Mluvila jste o seriálových zbraních. K nim patří i to, že vlastně v každém z nich je i negativní osoba. U starších lidí se ovšem dá předpokládat, že jsou moudřejší a negativní vlastnosti už zvládli a vědí, že podrazy se nakonec stejně nevyplatí...

V mém seriálu hraje řada postav, které mají nějaký charakter a jak už to bývá, některé jeho stránky mají dobré, jiné špatné. A je známo, že diváci milují padouchy. To, že se seriál odehrává v domově pro seniory, zdaleka neznamená, že v něm vystupují jen senioři. Takže, když se ptáte na padoucha, tak v tomto případě je to žena, ředitelka domova. Nese všechny rysy seriálového padoušství a já věřím, že diváci ji budou zbožňovat. Snažila jsem se...

■ A kdo bude jejím protikladem? Vyřadíte to dopředu?

Mladý manažer, který do domova nastoupí. Předtím pracoval v Anglii a je z evangelické rodiny. Je tím typickým seriálovým kladásem. I on ale bude mít problémy, jistou chvíli bude zpochybněn i jeho lidský charakter, doufám, že to pro diváky bude i napínavé. Bude vlastně soupeř negativní hrdinky, aby diváci mohli fandit, ale nakonec zvítězí samozřejmě to dobré. Seriál je vždycky trochu pohádka, která má svá pravidla.

■ Nebudu se ptát na další detaily, aby si jich diváci mohli naplno užít při sledování samotného seriálu.

Vy jste k němu napsala předlohu. Jak se vám spolupracuje s režisérem, který ji ztvárňuje podle svého citění?

Samozřejmě, že mezi autorem a režisérem vždy vzniknou určité třecí plochy. Autor to přece celé vymyslel a žil s tím... Já osobně jsem psaním tohoto seriálu strávila dva roky. Byla to nádherná, ale i náročná práce. A samozřejmě jsem si to všechno dopředu natočila ve své hlavě. No a pak se to začne točit doopravdy a trochu jinak, než jsem to měla natočené já. Ale musím říct, že s režisérem Petrem Slavíkem se mi spolupracuje dobře, je řemeslně zdatný, spolehlivý, poctivý a velmi jsme si porozuměli pokud jde o herecké obsazení. Možná jsme se někdy lišili v pojetí humoru a poetiky.

■ Jak jsem slyšel, natáčení se líbí i hercům...

To je další věc. Seriál má vskutku hvězdné obsazení a na „place“ panuje skvělá atmosféra, což je také samozřejmě hlavně dílem režiséra. Tady je to ale také hodně o starších hercích, kteří jsou naprosto báječní a namáme příležitost je vidět hrát takhle pohromadě. Bude to koncert.

■ Bude?

Už je. Když jsem se byla podívat na natáčení, odjížděla jsem dojatá z toho, jací jsou, jak natáčení berou, jaká z nich číší energie a radost. To určitě bude na výsledku znát.

■ Slyšel jsem, že produkce má kvůli obsazení seriálu staršími hereckými hvězdami i zvláštní pravidla...

Točí se vlastně podle herců, nikoliv podle prostředí, jak bývá zvykem. Je to tak vymyšleno pro případ, že by třeba někdo onemocněl.

■ Zkusím nyní seriálovou zábavu opustit a zeptám se na realitu: Co vám říká pojem mezigenerační solidarita?

Vlastně nic. Dokonce si myslím, že generace jako takové přestávají existovat. Když o tom teď přemýšlím, tak mám dojem, že se něco děje s pojetím věku obecně. Když se dívám kolem sebe, nebo na rodiny mých dcer, na své přátele a známé, tak mám pocit, že se dnes děti s rodiči kamarádí, to dřív nebylo. A že se kamarádí nevídaným způsobem. A nejenom rodiče, i prarodiče, což se právě také děje v mém seriálu. Třeba moje dcera - měla punkovou kapelu, měli koncert, a ona tam přišla za ruku se svojí babičkou, mojí matkou. A usadila ji a když hrála, tak přerušila koncert a řekla, že další píničku zazpívá své osmdesátileté babičce. A všichni pankáči se zelenými a červenými vlasy se otočili na naší babičku a tleskali jí. A naše babička se jen smála. Já bulela

dojetím. Prostě mi připadá, že mladí dneska jinak staré lidi berou úplně normálně, nevnímají ten rozdíl, neberou to jako problém. Zdá se mi, že se mezivěkové bariéry nějak odbourávají, nebo aspoň, že je taková tendence.

■ Mezigenerační vztahy a mezigenerační solidarita nejsou ale jen o rodině. Dnes se ve společnosti třeba hovoří o důchodové reformě a debatuje se o ní i hloupě a hrubě. V podtónu je občas i to, že senioři představují náklady a tím problém...

S tím já bohužel nic neudělám. Já napsala seriál a doufám, že se trochu změní nejen vnímání seniorů mladými lidmi, ale hlavně celou společností. Já osobně pro to mohu udělat jen jednu věc: napsat zábavný seriál, jak nejlépe dokážu a věřit, že bude mít sledovanost.

■ Jak se seriál bude jmenovat?

Třetí míza. Teda asi. Už jsme to několikrát měnili.

■ Od kdy se seriál točí a kolik se chystá dílů?

Dílů bude šestnáct. Točí se od loňského září, nyní je tříměsíční pauza, natáčení

bude dále pokračovat v březnu. Stříhat se bude do prázdnin a plán zní tak, že v říjnu by se měl seriál vysílat.

■ Takže by to mohl být i dárek k Mezinárodnímu dni seniorů, který je právě 1. října a akce k němu se konají po celý tento měsíc.

Uděláme vše, aby se dárek líbil.

■ Co byste vzkázala čtenářům Doby seniorů k tomu, že v televizi bude seriál i o nich. Zatím to totiž je tak, že televize je spíše pro mladé. Teď tedy seriál pro seniory...

Já doufám, že nejen pro ně. Jsem proti jakýmkoli ghetům... i seriálovým. Takže - věřím, že to bude zábavné i pro střední generaci, i pro mladé. Jak jsem už řekla, zastávám názor, že mezivěkové bariéry neexistují. V seriálu mladí také vystupují, jsou v něm i lidé středního věku. Doufám, že tento seriál bude u všech popularizovat stáří. To je ostatně i můj autorský záměr.

Za rozhovor poděkoval
František VONDERKA

Foto: Zdeněk Hřebejk a Ladislav Kožík

Vizitka Ireny Obermannové

Datum a místo narození: 17. dubna 1962, Praha

Kariéra: Vystudovala dramaturgii a scenáristiku na pražské FAMU. Byla dramaturgyní diskuzních pořadů a autorkou několika reportáží České televize, se kterou spolupracuje dodnes. V roce 1996 debutovala jako spisovatelka knihou Frekvence Tygra, výrazný úspěch jí

přinesl Deník šílené manželky (1998), který byl vydán i v zahraničí a v roce 2000 se stal předlohou pro stejnojmenný televizní film. Nedávno ČT odvysílala televizní film Divnovlásky, natočený podle její stejnojmenné knihy. Irena Obermannová je také spoluautorkou námětu televizního seriálu Ulice a byla členkou scenáristického týmu k Ordinaci v růžové zahradě.

Zajímavost: Patří k nejplodnějším současným autorům. Netvoří jen pro dospělé, je autorkou i několika rozhlasových pohádek.

Výběr z dalších děl: Matky to chtějí taky (2004), Nezavěšujte se (2005), Deník šílené milenky (2006), V pění (2007), Láska jako Řím (2009).

Krédó: Pokaždé, když někdo řekne, že nevěří na zázraky, umře jedna víla.

Mění pohled na babičky

Letos se koná už 5. ročník soutěže, která mění pohled na české babičky. Pravda, stále jsou milé, jako jejich předchůdkyně z pera paní Boženy Němcové, ale mnohem mladší, sebevědomější, plné elánu a energie a nebojí se ani takových adrenalinových sportů, jako je tandemový seskok padákem, jak to předvedla i jedna z letošních účastnic soutěže o titul Eurobabička 2010.

Ano, dnešní české babičky jsou nejen synonymem krásy v duši, ale stále více také ženy plné elánu, odvahy, životního optimizmu a také nových nápadů. Potvrzují to i slova Zdeňky Mócové z Doks, babičky z naší titulní stránky. Na stupních vítězkyň soutěže se umístila v roce 2008: „...Už třicátý třetí rok učím ve školce. Ještě pořád mě napadají nápady, co nového se naučit, teď mě třeba napadlo, že kolegyně často bolí hlava, tak jsem se přihlásila na kurz indických masáží hlavy a chtěla bych jim do budoucna masáže proti těmto bolestem pomáhat. Miluju zvířata, kytičky a děti. S dětmi jsem adoptovala v ZOO Děčíně sokola a sama mám tři pejsky... Pro děti ve městě připravuji každoroční karnevaly... Ráda tančím a protože tanečnický v mém věku často bolí nohy pustila jsem se do tanců orientálních, mám svoji mini skupinku a můžete mě sem tam i vidět vystupovat veřejně lidem pro radost. Mám několik přátel, není totiž důležitý počet, ale srdce. Jsem připravena svým přátelům pomáhat a oni pomáhají mně, když mám někdy smutek. A nakonec rodina, píšu nakonec, ale je pro mě

samozřejmě na prvním místě, mám tři dcery a pět vnoučat. Protože jsou po celé republice, jsem taková babička na cestách...“

Do pátého ročníku soutěže se přihlásilo více než tisíc žen. Z přihlášených pak vze-

■ Záběr z loňského finále

šlo celkem 120 babiček, jež postoupily do castingových kol. V červnu pak na čtyřech místech v republice proběhla semifinálová kola, ze kterých se vždy ze 30 soutěžících volily účastnice finálového večera.

Do 15. ledna také probíhalo internetové hlasování o Eurobabičku sympatie 2010.

■ O titul Eurobabička 2010 letos soutěží i Eva Přivratská

Zasvěcení už vědí, která z finalistek jí bude, ale oznámeno to bude až během finálového večera 4. února 2011 v Besedním domě v Brně. Na finalistky zde čeká několik soutěžních disciplín. Například módní přehlídka, vložená disciplína, rozhovor. Večerem bude provázet známý mo-

derátor Honza Musil, diváci se mohou těšit také na kulturní zážitky. Svou účastí a zpěvem soutěž podpoří Lad'a Kerndl.

Kromě hlavní vítězky, která získá titul Eurobabička 2010, budou vyhlášeny vítězky druhého a třetího místa, a také už zmíněná Eurobabička sympatie, a speciální ohodnocení.

Zvítězí všechny: Letošní finalistka Eva Přivratská říká: „Díky této soutěži jsem poznala mnoho dalších fajn lidí, jak kolegyněk, soutěžících babiček, s kterými jsem strávila již několik dní a domnívám se, že jsme vytvořily pohodovou partu, tak členů organizačního týmu a všech okolo.

Účast ve finále je pro mne velmi zajímavá zkušenost, ve kterou jsem ani nevěřila, těším se na finálový večer, i když vlastně nevím, co od něho očekávat. Jedno však vím jistě. Ať výsledek soutěže pro mne dopadne jakkoliv, můj život

se nijak nezmění, stále budu chodit ráda do práce, těšit se ze svých vnoučat, zpí-

■ Vítězky 2008

vat jim před spaním a zkrátka radovat se ze života. Jsem takový životní optimista a mám radost, že všichni kolem mne to takto vnímají.“

Účast v soutěži není jen novou zkušeností. Eurobabička také pomáhá. Jak DS sdělila prezidentka soutěže Vladimíra Tauchmanová, po ukončení slavnostního večera bude vydražena korunka vítězné babičky. Výnos z dražby stejně jako zisk ze vstupného a dary od partnerů bude poukázán na konto nadace Rakovina věc veřejná – nadace pro výzkum rakoviny a použit na nový projekt v laboratoři experimentální medicíny, který se týká terapie dětské akutní lymfatické leukémie.

Dobrá věc se stává tradicí: 5. ročník ještě nezná vítěze, ale v zákulisí už se chystá šestý ročník stále prestižnější oficiální soutěže Missis Eurobabička 2011 České a Slovenské republiky. Vše bude probíhat dle osvědčeného modelu. Po uzávěrce 30. dubna 2011 bude vybráno maximálně 80 soutěžících, které dostanou pozvánky na základní castingy v Praze, Hradci Králové, Olomouci a na Slovensku. V září proběhne semifinále, na které bude pozváno 12 soutěžících. Do finále postoupí 8 nejlepších, které se utkají o korunku královny babiček pro rok 2011. Na závěr ještě připomínáme všem babičkám, které mají smysl pro humor, chtějí všem předvést co dovedou a v čem vynikají, že uzávěrka soutěže je 30. dubna 2011.

(red) ■

Foto: Archiv Eurobabička.cz

ŘECKO

CHALKIDIKI • STAVROS

JIŽ 21. SEZONU DOVOLENÁ U MOŘE ZA CENY JAKO V ČESKÝCH CHALUPÁCH

Termín	Cena za osobu	
	komplex FILIPOS	komplex ZOJA
9.6. - 20.6.	7.200,- Kč	6.800,- Kč
18.6. - 29.6.	7.900,- Kč	7.400,- Kč
27.6. - 8.7.	8.100,- Kč	7.600,- Kč
6.7. - 17.7.	8.300,- Kč	7.800,- Kč
15.7. - 26.7.	8.300,- Kč	7.800,- Kč
24.7. - 4.8.	8.300,- Kč	7.800,- Kč
2.8. - 13.8.	8.300,- Kč	7.800,- Kč
11.8. - 22.8.	8.300,- Kč	7.800,- Kč
20.8. - 31.8.	8.300,- Kč	7.800,- Kč
29.8. - 9.9.	8.100,- Kč	7.600,- Kč
7.9. - 20.9. (14 dní)	8.200,- Kč	7.800,- Kč
18.9. - 1.10. (14 dní)	8.100,- Kč	7.600,- Kč

ŘECKO 12 DNÍ - APARTMÁNY U MOŘE S BAZÉNEM

Pozor, ceny u nás jsou už kompletní včetně dopravy. V ceně jsou všechny příplatky, taxi, ubytování, povlečení, energie, bazén včetně lehátek. Můžete dokoupit polopenzi a výlety. Jsme pojištěni.

Odjíždíme z Prahy, Kolína, Chvaletic, Přelouče, Pardubic, Brna, Trutnova, Dvora Králové, Jaroměře, Hradce Králové, Vysokého Mýta, Svitav

Možnost lovu ryb z pobřeží bez povolenek.

Příložíte-li tento leták k objednávce a uhradíte zálohu 1500,- Kč na osobu získáte v sídle CK LOTOS slevu 1000 Kč na každou osobu, senioři a děti do 15 let 1500,- Kč. Děti do 6 let s 2 platícími osobami platí nyní pouze 2000,- Kč za zájezd

sídlo CK: Hornická čtvrt 113, 533 12 Chvaletice,
tel./fax/záznamník: 466 985 652, mobil NONSTOP 737 789 925, skype: ck.lotos

www.cklotos.cz

Právní poradna DS

Když soused ruší klid

Podobných stížností stále přibývá: Na poradnu RS ČR se obrátila žena zoufalá z toho, že všichni členové početné rodiny bydlící vedle ní neustále hrají nebo cvičí na hudební nástroje a na její prosby nereagují. Svá vystoupení naopak schválně ještě prodlužují. Jiný senior si zase stěžoval, že jeho soused neustále, i v době poledního klidu, seká elektrickou sekačkou trávu. Další muž se dotazoval, co má dělat, když jeho sousedé, starší manželé, nedoslýchají a jejich televize v bytě nad ním doslova „řve“. Mnoho stížností se také týká příliš hlasitého provozování hudby v kavárně nebo restauraci nedaleko domu nebo přímo v domě, kde žijí. Jak se proti tomu bránit? A je také nějak definován „polední klid“? Odpovídá pracovník právní poradny RS ČR JUDr. Zdeněk Hájek.

Proti nadměrnému hluku se můžeme bránit v zásadě jen, jde-li o porušování nočního klidu. Podle § 47 odst.1 písm.b) zákona č.200/1990 Sb., o přestupcích, se přestupku dopustí ten, kdo poruší noční klid (jde o jeden z přestupků proti veřejnému pořádku). Problémem ovšem je, že tento zákon noční hluk nijak nedefinuje. Dle vyjádření ombudsmana tento pojem může však být konkrétněji popsán např. ve vyhlášce obce.

zdraví. „Noční dobou se pro účely kontroly dodržení povinností v ochraně před hlukem a vibracemi rozumí doba mezi 22.00 a 6.00 hodinou“ (odst.2 § 34 zákona).

Jestliže by k rušení došlo během dne, tj. mimo vymezenou dobu nočního klidu, nemá i dle vysvětlení problému ombudsmanem policie ani přestupková komise kompetence k zásahu. Jiný případ, kdy toto neplatí, by byl, kdyby šlo o schválnost. Ta se ovšem těžko dokazuje.

Klidné bydlení může narušovat nejen soused, ale nadměrným hlukem a prací v nedovolených hodinách také arogantní stavební firma, nedbající na příslušné vyhlášky...

Problémem je, že musí jít skutečně o způsobování hluku v době nočního klidu. Pokud jde o časové vymezení nočního klidu, je třeba vycházet ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného

Pokud jde o zmíněný „polední klid“, tomu na rozdíl od „nočního klidu“ žádný zákon ochranu neposkytuje a ani není nijak časově vymezen. Za rušení nočního klidu může být pachatelé podle „přestupkového

zákona“ uložena pokuta až do 5000 Kč. Postižený občan by se měl obrátit na policii nebo na přestupkovou komisi.

Na soud uplatněním žaloby se může občan obrátit, má-li za to, že soused jej svými hlasitými projevy ruší nad míru přiměřenou poměrům.

Jestliže k nepřiměřenému rušení dochází v nájemním domě, mohou se nájemci obrátit na pronajímatele. Ten může podle odst. 2 písm. a) § 711 OZ vypovědět nájem bez přivolení soudu, jestliže nájemce nebo ti, kdo s ním bydlí, přes písemnou výstrahu hrubě porušují dobré mravy v domě.

Dalším orgánem, který v některých situacích může, resp. by měl pomoci, je stavební úřad. Provozuje-li se v domě, kde bydlíme, například restaurace nebo kavárna, z níž se ozývá dlouho do noci nadměrný hluk způsobený provozovanou hudební produkcí, je možné se dotázat stavebního úřadu, zda jde o povolenou stavbu a k jakému účelu byla stavba povolena a kolaudována. Pokud se zjistí, že tomu tak není, měl by stavební úřad zasáhnout.

Možné je také lidem „postiženým produkcí hudby“ poradit, aby se obrátili na hygienickou stanici s žádostí o provedení měření hlučnosti. Příslušný zdravotní ústav pak pro hygienickou stanici provede měření a zjistí, zda jsou dodržovány platné limity hluku pro denní a noční dobu, pokud jde o chráněný venkovní a vnitřní prostor staveb.

JUDr. Zdeněk HÁJEK

▶ **Bojíte se zvýšení
nájmu od ledna
2011?**

**Nevíte, jak se
domluvit
s pronajímatelem?** ◀

▶ **Cítíte se
ohroženi?**

nabízí bezplatnou telefonickou
konzultaci všem nájemníkům
v bytech s regulovaným nájemným

Týká se konec deregulace k 31. 12. 2010 i Vás?

Regulované nájemné končí pro všechny nájemní byty s výjimkou Prahy, krajských měst mimo Olomouce a Ústí nad Labem a měst nad 10 tisíc obyvatel ve Středočeském kraji. V těchto místech deregulace skončí až za dva roky. Pokud se Vás konec deregulace netýká, výši předepsaného nájemného si můžete ověřit na webové kalkulačce regulovaného nájemného www.mmr.cz.

Konec deregulace se Vás týká a pronajímatel Vám navrhnul nové nájemné. Jak se v takové chvíli zachovat?

Po 1. lednu 2011 se Vámi obývaný byt sice ocitl mimo režim regulace nájemného, ale to neznamená, že nájemní smlouvy končí. Nyní už nemůže pronajímatel jednostranně nájem zvyšovat. Může Vám pouze navrhnout novou úroveň nájemného. Proto pečlivě čtěte, co je Vám od pronajímatele zasíláno. Nepodepisujte bezhlavě každý návrh! Vyjednávejte! Pošlete svůj vlastní návrh výše nájemného!

Nájemné se mi každopádně od ledna zvýší. Mám malé příjmy a nemám aktuálně možnost hledat menší byt. Mohu získat nějakou sociální podporu?

Ano. Je třeba se nejprve obrátit na místní Úřad práce (může sídlit třeba na městském úřadě) a o podporu v podobě sociálního příspěvku na nájemné požádat. Tato podpora není žádnou ostudou, ale naprosto standardní pomocí státu v komplikované životní situaci. Pokud příspěvek nepostačuje, ještě je možno zkusit požádat na sociálním odboru místního úřadu a zjistit, zda nemáte nárok na doplatek na bydlení v režimu zvaném hmotná nouze.

Volejte

+420 224 861 138

(Ministerstvo pro místní rozvoj ČR)

nebo

+ 420 234 463 343

(Sdružení nájemníků ČR – Praha)

+ 420 604 598 939

(Sdružení nájemníků ČR – Olomouc)

Další kontakty na poradny Sdružení nájemníků ČR
www.son.cz

Pište info@mmr.cz nebo son@cmkos.cz

Svaz důchodců ČR zve na rekreaci

Zajímavé pobyty doma i v zahraničí

Svaz důchodců České republiky, o.s. již tradičně dojednává smluvní ceny s poskytovateli rekreačních a ozdravných pobytů, a to pro své členy a jejich rodinné příslušníky i další přátele-důchodce. Nabídka je každoročně velmi pestrá, zahrnuje rekreační střediska i lázně nejen v České republice, ale i v cizině. Co je potěšitelné, většinou týdenní pobyty bývají pro důchodce v přijatelných cenách. Pro informaci uvádíme některé zajímavé destinace (v závorkách cena pp=plná penze, plp=polopenze): **Hotel Rejvíz Zlaté Hory, Hrubý Jeseník** (2.930,- Kč pokoje s přísluž., 2.330,- Kč pokoje bez přísl.), **penzion Osborne Mariánské Lázně** (2.980,- Kč pp, 2.560,- Kč plp), **hotel Engadin Železná Ruda, Šumava** (2.910,- Kč pokoje s přísl., 2.560 Kč pokoje bez přísl.), **penzion Modré kameny Janské Lázně** (2.980,- Kč pp, 2.560,- Kč plp), **horský hotel Arnica Háj pod Klínovcem, Krušné Hory** (2.835,- Kč pp), **penzion KITTY Lučany, Jizerské hory** (3.790,- Kč pp, pokoje s přísl., bus z Prahy a zpět, 2x bus zájezd s programem), **hotel Bohemia Zdíkov, Šumava** (2.980,- Kč pp, pokoje s přísl.+TV), **penzion Kukla Žďárské vrchy** (2.840,- Kč pp, pokoje s přísl.), **hotel Melodie Františkovy Lázně** (3.255,- Kč pokoje s přísl.), **hotel Astoria Janské Lázně** (3.190,- Kč pokoje s přísl.,TV+SAT, pp), **hotel Bohmann Babylon – Domažlice** (3.850,- Kč pp, pokoje s přísl.), **hotel Vyhlička Náchod** (5.400,- Kč, luxus, bazén se slanou vodou, pokoje s přísl., výuka na PC, masáže, pp), **hotel Alfonska Benecko, Krkonoše** (10 denní pobyt 4.780,- Kč pp, 3.120,- Kč plp, autobus z Prahy a zpět, venkovní bazén, vířivka, pokoje s přísl.,TV+SAT), **hotel SUMÓ Jilemnice** (2.970,- Kč pp, pokoje s přísl., TV+rádio, lednička, 50 % sleva v restauraci z jídelního i nápojového listku).

Dále nabízíme týdenní ozdravné pobyty v lázních: **Karlova Studánka Jeseníky** (3.300,- Kč, pokoje s přísl., TV, telefon, pp, 4 inhalace), **Lázně Libverda Hejnice** (4.590,- Kč, plp, pokoje s přísl., TV, telefon, lednička, 4 lázeň. procedury), **Lázně Priessnitz Jeseník** (6.250,- Kč, pokoje

s přísl., lázeň. procedury), **penzion Technik Lázně Bohdaneč** (3.330,- Kč, pp, pokoje s přísl.), **Lázně Luhačovice** (4.720,- Kč a 3.740,- Kč, pokoje s přísl. a bez přísl., plp, 5x léčebný program, konzultace s lékařem, 5x inhalace), **penzion Máj Lázně Poděbrady** (3.260,- Kč, pokoje bez přísl., pp, 1x balneo denně).

ZAHRANIČNÍ POBYTY

Nabídka poznávacích zájezdů do zahraničí: **Německo - Údolí Mosely** (5.790,- Kč, bus s průvodcem z Prahy a zpět, 3x nocleh v hotelu, pokoje s přísl., 3x snídaně a 3x večeře), **Francie – Burgundsko** (5.990,- Kč, 4x nocleh v hotelu, 4x snídaně, bus z Prahy a zpět, průvodce, pokoje s přísl.), **Francie – Paříž** (5.990,- Kč, 4x nocleh v hotelu, pokoje s přísluž., bus

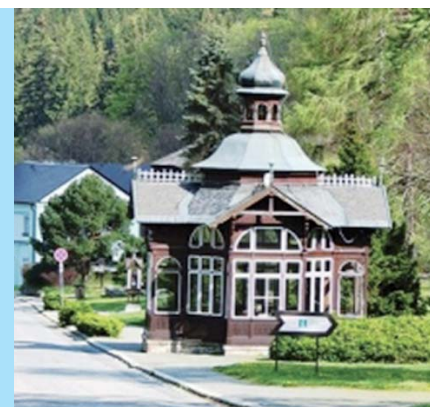
7x plp, delegát, 7x pokoje s přísl.), **Itálie Caorle hotel Teresa** (6.880,- Kč, plp, pokoje s přísl., 250 m od pláže, česká TV, delegát, výlet – pro důchodce nad 65 let sleva 10 %), **Itálie Caorle hotel Luisa** (7.380,- Kč, plp, pokoje s přísl., 250 m od pláže, česká TV, delegát – pro důchodce na 65 let sleva 10 %, bus), **Maďarsko penzion FORR** (5.690,- Kč se snídaní, 6.490,- Kč plp, 7x pokoje s přísl., bus, delegát, programy, výlety), **Chorvatsko Istrie – UMAG, hotel Adriatik** (8.790,- Kč, 7x plp, 7x pokoje s přísl., bus, program, delegát), **Chorvatsko Istrie – UMAG, dependance Jadran** (7.990,- Kč, 7x pokoje s přísl., plp, bus, program, delegát).

KDE SE DOVÍTE VÍCE

Podrobné informace – osobně Út a Čt 14-15.30 hod. sekretariát Svazu důchod-

■ V Karlově Studánce je krásně v každém ročním období...

Praha a zpět). Pobytové týdenní zájezdy: **Slovensko – hotel Vyšehrad Turčianské Teplice** (6.740,- Kč, bus tam i zpět, pp, výlety bus Kremnice a Bojnice, průvodce, společenský večer), **Švýcarsko penzion Widderhius-JUHUI Melchtal** (8.250,- Kč, bus Praha a zpět, pp, 1x bus výlet, český průvodce, komplet. pojištění), **penzion Anneber Švédsko (30 km od Jönköpingu směr Göteborg)** (připravená cena cca 8.000,- Kč, 6x plp, 6x pokoje s přísl., lux bus, 3x vstupné do zábav. parku, na trajekt a do bazénu, český průvodce, možnost dalších výletů, v penzionu nákup za Kč), **Turecko Turecká Riviéra, Alanya** (letecky+letištní poplatky, 12.490,- Kč,

ců České republiky, v Praze 3, nám. W. Churchilla 2, 3. patro, č. dv. 337. Na stejné adrese možno písemně, e-mail adresa svazduchodcu@seznam.cz. Můžete také volat na tel. čísla 234462082-4. Další informace najdete na webových stránkách SDČR www.sdcr.cz a rovněž na internetových stránkách KR SDČR Středočeského kraje www.sdcr-stc.estranky.cz vždy v rubrikách „rekreace“. Na obou webových prezentacích najdete také podrobné pokyny k podávání přihlášek a jména jednotlivých organizátorek rekreační komise.

Hana NĚMCOVÁ ■
místopředsedkyně SDČR, o.s.

Nové stopy

Je to pozoruhodná postava.

Ovlivnila i dějiny vysílání České televize. Ta totiž v roce 2005 pořádala anketu, v níž se volila největší osobnost naší historie i současnosti, definovaná jako „kdokoliv,

kdo se narodil, žil nebo působil na území Čech, Moravy a Slezska a kdo se zasloužil o společenství žijící na tomto území a významně ovlivnil jeho život“. Když se začaly šířit „nepotvrzené“ zprávy o tom, že v hlasování suverénně vede Jára Cimrman, ČT jeho účast v anketě zakázala. Jde totiž pouze o fiktivní osobu, jejíž první hmatatelné stopy, jak o tom píšeme na jiném místě v DS, byly objeveny až 26. února 1966. Spory se vedou už o tom, kdy se měl Cimrman narodit. Díky matrikáři IV. vídeňské farnosti Franzi Huschkovi, který prováděl většinu zápisů ve stavu opilosti, nelze dodnes s jistotou říci, zda se manželům Marlen a Leopoldu Cimrmanovým narodil synek v mrazivé únorové noci roku 1856 (letos by to tedy mohlo být 155 let od jeho narození), 1864, 1868 či 1883. Matrikářův nejistý rukopis připouští i rok 1884... Humorná postava procestovala půl světa a šokovala ho svými vynálezy, křížem krážem prošel

Společným znakem všech Cimrmanových pomníků jsou nerozpoznatelné rysy tváře...

největšího Čecha

země české. I když občas budil svými činy a nápady zasloužený rozruch, nikdo neví, jak vypadal. A byť nás loni opustil i jeden z jeho duchovních otců Ladislav Smoljak, stále se objevují nové stopy geniálního Járy. Na stopu se mu v zřejmě v trojmezí obci ČR Hrčavě dostal i náš čtenář Karel Karpecki (75). V Době seniorů si můžete jako první přečíst jeho svědectví:

Na Hrčavě kolují zvěsti o tom, že zde v minulosti po jistou dobu pobýval tajemný cizinec. Ten se při svém putování z Haliče (dnes Polsko), kde reformoval haličské školství, opustil Halič přes průsmyk Zwardoň – Serafinov (na severozápadě Slovenska) a měl v úmyslu prozkoumat zbytky Malých šancí (Kleine Schanz – dnes místo na Slovensku těsně nad Trojmezím), jež patřily k jižní obranné linii pevností, majících v minulosti za úkol bránit jižní hranici Těšínska (Rakouska) proti možnému vpádu z Uher. Po Grosse Schanz v Mostech u Jablunkova to bylo v minulosti druhé největší opevnění na jižní hranici Těšínska).

Když prozkoumal zbytky šancí, upoutalo jej seskupení domků na nedalekém kopci – na Hrčavě. Rozhodl se osadu navštívit. Namířil si to tedy nejpřímější trasou po svahu dolů. Prudkou strž potoka (v místech dnešního trojmezí bodu) měl ale problém překonat. Měl několik pádů po stěně strže, kdy sletěl zpátky na dno. Ještě že jej nakonec napadlo ze silnější

větvě si zhotovit „přítahovadlo“, pomocí kterého se v prudkém svahu přitahoval, zachytávaje se za kmeny menších stromů. Tak se mu podařilo strž překonat. Uvědomil si, že mu patřičně upravená větev posloužila jako cepín (je cepín nějak věčně odvozen od cepu?) a rozhodl se dát své nově objevené pomůcce nové krásné české jméno větvín! Bohužel se ale nové české jméno pro cepín neujalo.

A tak se nakonec z posledních sil dostal až k prvnímu domku osady Hrčava. Byl ale na něho žalostný pohled. Celý zakravený, držíc si potrhanou zadní část kalhot, poprosil o pomoc. Měl obrovské štěstí, protože v domku bydlela vdova, jak se později ukázalo, amatérská porodní bába, která jej za pomoci své „krev a mlíko“ dcery patřičně ošetřila. A tak po několika dnech byl tajemný cizinec schopen opět spát na zádech.

Jeho ošetřovatelka mu poskytla kalhoty svého zemřelého manžela, ale stejně tak mu mohla nechat ušit nové, protože o sukno v osadě nebyla nouze, ve vícero domech se lidé živili i tkalcovstvím.

Jistě pochopíte, že „kalhotová okolnost“ byla příčinou toho, že náš tajemný cizinec se jen tak nemohl

Bude podobné turistické známky brzy vydávat i Hrčava?

rozloučit, když peněz měl poskrovnu a cesta do Čech byla daleká. Jako správný muž se rozhodl, že za poskytnutou péči se svým pečovatelkám odvděčí svou prací. A tak začal pomáhat s pracemi kolem dřevěny, později (jak je zvykem v tomto kraji) pomáhal i sousedům při různých pracích, dokonce i v miniaturní cihelně.

Po jisté době se tajemný cizinec s Hrčavou rozloučil. A když dceři pečovatelky začalo narůstat břicho, z Hrčavy se ztratila i ona. Nepodařilo se sice zjistit, zda prodloužený pobyt Járy na Hrčavě neměla na svědomí právě ona. Ale okolnosti tomu nasvědčovaly. A tak je možné, že někde po světě dnes běhají potomci tajemného cizince, jejichž prababička pocházela z Hrčavy.

Je to tak, jak píšeme na předchozí straně. Podoba génia i na jeho pomnicích zůstává záhadou...

V roce 1973 se na Hrčavě bourala ruina dřevěného domku u Kubánků (kurloku - původní starobylá dřevěnice bez komína, kde sice byla zděná pec, ale kouř odcházel otvorem ve střeše, aby na původním místě vyrostl domek nový, tentokrát již polo-zděný). Ze starého domu se do nového daly použít jen cihly z pece starého kurloku. A zde si autor těchto řádek všiml, že při zdění nadzemní části domku některé tyto staré cihly měly vyryty písmena J C.

Když i k autorovi tohoto článku dospěly zvěsti o největším z Čechů Járu Cimrmanovi, začalo mu být nad slunce jasnější, že oním tajemným cizincem není nikdo jiný než sám Jára Cimrman!

Zdá se tedy, že už není nejmenších pochyb o tom, že největší z Čechů Jára

Cimrman navštívil a dokonce jistou dobu pobýval i v osadě Hrčava obce Javořinka, dnešní nejvýchodnější trojmezí obci České republiky!

I když více jak polovina jedné přílohy MF DNES Víkend byla loni věnována tomuto českému geniovi, nebyla to vyčerpávající zpráva o tomto vzácném člověku. Lze pouze konstatovat, že další výzkumy objeví další významná fakta z jeho života.

Při této příležitosti je třeba poopravit údaje, že Jára Cimrman vynalezl lžici hladomorku – zvláště perforovanou lžici s dírkou na dně. Nechal si ji jen patentovat! A je víc než jisté, že to nebyl jeho nápad. Pravdou je, že to jen okoukal některé

dřevěné lžice používané tenkrát na Hrčavě a okolí. Vyrobit takovou dřevěnou lžici bylo zdoluhavé a tak si vlastník podobné lžice vážil a používal ji i tehdy, pokud vzniklý otvor ve dnu lžice opotřebované neustálým nabíráním, umožnil dostat do úst více než z ní stačilo vytéci.

Navrhují zatím nepojmenovanou strž na Trojmezí pojmenovat po největším Čechovi historie Cimrmanova strž a most přes strž Cimrmanův most! S přihlédnutím k výše popsáným skutečnostem soudím, že by trojmezí partneři nebyli proti. Oblast, která má turistům už tak co nabídnout, by měla o další atrakci více...

Karel KARPECKI

Okoukal Cimrman patent na lžici hladomorku v některé z hrčavských dřevěnic?

TIPY LETEM

Z programu vlastivědných vycházek Pražské informační služby v únoru jsme vybrali:

3. čt. Nemocnice Na Františku – nejstarší nemocnice v Evropě. Vyprávění o historii nemocnice spojené s návštěvou vybraných prostor areálu. Začátek v 16.00 před vchodem do objektu z nábreží (z ulice Na Františku 847/8, Praha 1). Omezený počet účastníků na 30 osob.

5. so. Národní divadlo. Celková prohlídka vybraných prostor. Začátek každou půlhodinu od 8.30 do 11.00 před vchodem do historické budovy. Objednané skupiny (nad 15 osob) mají přednost. Cena 140/100 Kč (obdobná akce rovněž 12., 19., 20. a 27. 2.).

6. ne. Prohlídka pražské Lorety, její plastické výzdoby, ambitu i kapli, kostela Narození Páně, klenotnice s pověstnou diamantovou monstrancí. Začátek v 10.00 před vchodem do objektu na Loretánském náměstí. Omezený počet účastníků na 35 osob. Cena 100/70 Kč + jednotné snížené vstupné do Lorety 90 Kč.

12. so. Kampa – ostrov za Čertovkou. Zákampí, pán z Kampu – podle čeho se nazývá nejstarší pražský ostrov? Povídání o historii i známých obyvatelích tohoto romantického místa. Začátek ve 14.00 v atriu stanice metra A „Malostranská“. Cena 100/70 Kč.

13. ne. Za apoštoly na Staroměstskou radnici. Vhodné pro děti od šesti let (v doprovodu dospělé osoby). Povídání o Staroměstské radnici spojené s návštěvou historických sálů, radniční kaple, podzemí a věže. Na závěr čeká děti malý vědomostní kvíz se sladkou odměnou. Začátek v 10.00 před vchodem do radnice. Omezený počet účastníků na 2 x 40 osob. Cena dětí 70 Kč/dospělí 100 Kč + jednotné vstupné do objektu 20 Kč.

18. pá. Malostranská Beseda. Prohlídka vybraných prostor bývalé Malostranské radnice po rekonstrukci. Začátek v 16.00 před vchodem do Malostranské besedy, Malostranské náměstí 21, Praha 1. Omezený počet účastníků na 25 osob. Jednotná cena 100 Kč.

19. so. Od Kateřinské zahrady na Karlov. Připomeneme si starší i nedávnou minulost této oblasti včetně bývalého augustiniánského kláštera – nyní Muzea Policie ČR. Začátek ve 13.30 před Lékařským domem na nám. I. P. Pavlova. Cena 100/70 Kč + vstupné do muzea 30/10 Kč.

20. ne. Kostel sv. Mikuláše na Malé Straně. Prohlídka interiéru významné stavby otce i syna Dientzenhoferů s díly dalších umělců doby baroka F. X. Palka, J. L. Krackera, I. F. Platzera, I. Raaba a dalších. Začátek ve 14.00 před vchodem do kostela sv. Mikuláše.

Cena 100/70 Kč + jednotné snížené vstupné do kostela 35 Kč.

22. út. HLAHOL. K oslavě 150. výročí zpěváckého spolku navštívíme sídlo Hlaholu. Nahlédneme do vybraných prostor zachovaného secesního interiéru, vlastního muzea a Velkého sálu, který vyzdobil Alfons Mucha. Připomeneme si velké hudební osobnosti. Začátek v 16.30 před budovou Hlaholu (Masarykovo nábreží 16, Praha 1). Cena 100/70 Kč.

26. so. Vyšehrad. Prohlídka areálu včetně hřbitova a kasemat, podzemních chodeb někdejší barokní pevnosti. Začátek ve 14.00 před kostelem sv. Petra a Pavla. Cena 100/70 Kč.

27. ne. Strahovský klášter a jeho obrazárna. Prohlídka ambitu, kapitulní síně, obou refektářů a Strahovské obrazárny s díly od gotiky k romantismu s možností prohlídky nové expozice „Strahovský klášter a sv. Norbert“, v románských prostorách přízemí. Začátek v 9.30 a ve 14.00 na Strahovském nádvoří před kostelem sv. Rocha (galerie MIRO). Omezený počet účastníků na 2 x 25 osob. Jednotná cena 100 Kč + jednotné snížené vstupné do obrazárny 40 Kč.

Pozn.: V případě omezeného počtu účastníků doporučujeme využít předprodeje vycházek.

(red)

Česká únorová zastavení

Na Hromnice, 40 dnů po narození Ježíše Krista, připadá v církevním kalendáři Uvedení Páně do chrámu; původně to byly svátky Očišťování Pany Marie a Obětování Páně. To znamená, že když Ježíšově matce skončilo šestinedělí – uplynulo 40 dní, po němž byla po narození chlapce žena považována za nečistou, musela podle ustanovení židovského zákona přinést oběť za očistění. Obětím darem byl pár holoubat (hrdliček), pokud byla rodina zámožnější, tak beránek a holoubě. Když Marie s Josefem přinesli do jeruzalémského chrámu poprvé Ježíše, musel být podle židovského zákona jako prvorozený syn obětován Bohu nebo být z tohoto závazku vykoupen. Podle Lukášova evangelia (1,22-32) se tu potkali se starcem Simeonem, který v malém dítěti rozpoznal prorokovaného Mesiáše a nazval jej světlem národů...

Na památku této události se v kostelech žehná světlo, světlí voskové svíčky a s rozžatými svícemi se koná obřadní průvod. Hořící svíce tu má význam symbolu Krista jako „světla“ národů. Svíčky posvěcené toho dne lidé nazvali hromničkami a užívali je doma jako ochranného prostředku

proti blesku. Při bouři se hromničky zapalovaly a stavěly na stůl či na okno, aby neuhodilo do stavení. Od svíček hromniček byl den svící pojmenován jako Hromnice. V obojím pojmenování se odrážejí obavy člověka z přírodního živlu a jeho následku – ničivého ohně...

Na únor připadá svátek Blažeje (3. února) a Doroty (původně 6. února). Nebyli to nijak významní svatí, ale u nás byly jejich svátky, zejména svatě Doroty, spojeny s obchůzkovými hrami. Na Moravě se v některých místech na Blažeje vydávali žáci, a to namísto koledování řehořského. Tyto žákovské obchůzky začínají mizet koncem 19. století, kdy školské zákony z let 1869 a 1875 stanovily učitelům pevné platy. Mnohem populárnější bývalo chození s Dorotou, provozované ještě v 19. století, ale to už hru nepředváděli dospělí „doroťáci“, nýbrž děti. Počet postav ve hře, vycházející ze středověké legendy o svatě Dorotě, se různil podle krajové či místní varianty hry...

Nejrozšířenějším zvykem na den svatého Matěje (24. února) bylo obcházení zahrad před východem slunce provázené magickými úkony, které měly ovlivnit úrodu ovoce.

Lidé třásli stromy, klepali do kmenů dřevem a vzývali sv. Matěje, aby ochránil stromy před mrazy a zajistil dostatek ovoce. Někdy tyto zvyky vykonávali dospělí, jinde děti, které – zřejmě kvůli posílení magické účinnosti – lezly po stromech při vyvolávání sv. Matěje nahé nebo jen v košíkách...

...Zatímco sedláci obhlíželi pole a chystali pluhy k orbě, v Praze se konala první pouť roku, ta největší, matějská. Pořádala se u kostela sv. Matěje v Dejvicích, a to již od roku 1595. Původní kostel nechal postavit roku 971 kníže Boleslav II. z vděčnosti, že na tomto místě vyvázl se zdravou kůží při přepadení medvědem. Jedna verze praví, že kníže pomohl ze svízelné situace sám svatý Matěj, jiná, že medvěd byl ochotčený a patřil tamnímu chalupníkovi, který se jmenoval Matěj... Matějská pouť postupně pozbývala na tradičním charakteru a proměnila se v lidovou veselici, které se účastnily davy lidí. Od roku 1963 se pořádá na Výstavišti v Holešovicích.

(red)

(V tomto článku se svolením autorů čerpáme z knihy Český rok od jara do zimy, kterou vydalo nakladatelství Fortuna Libri)

Co říkají pranostiky

Únor bílý - pole silí.

Únorová voda - pro pole škoda.

V únoru sníh a led - v létě nanesou včely med.

2. února

Na Hromnice o hodinu více.

Na Hromnice musí skřivan vrznout, i kdyby měl zmrznout.

O Hromnicích jasný den, připrav kožich ještě ven.

14. února: sv. Valentina,

kněze a mučedníka v Římě (+ 269)

Na svatého Valentina zamrzne i kolo mlýna.

Svatý Valentínek - jara tatínek.

24. února: sv. Matěje, apoštola (+ kolem roku 61), nyní 14. 5.

Svatý Matěj ledy láme, nemá-li jich, nadělá je.

Nenajde-li led Matějova pila, najde jej Josefova širočina.

Na svatého Matěje rampouchy - úrodný rok na mouchy.

Na Hromnice metelice všechny cesty zametá, svatý Matěj rád je zase odmetá.

Únor zvěstuje jaro

Pokud vám někdo tvrdí, že není v únoru na zahradě nic na práci, nemá pravdu

LÉTO TRÁVÍM NA
ZAHŘÁDCE A ZIMU
TADY.

a nejspíš jen hledá výmluvy, aby mohl zůstat u televize. V únoru se sice zima vládne ještě nevzdala, navzdory tomu zahradní sezóna již začíná. Jak potvrzují lidové pranostiky, únor je předzvěstí jara: „Na Hromnice o hodinu více“ a „Skřivánek si musí vrznout, i kdyby měl zmrznout“.

Pranostiky spojují dostatek sněhu s předpokladem dobré úrody. V únoru obvykle ještě vládne tuhá zima se sněhem. Zima polevuje až ve druhé polovině měsíce.

Právě v nejkratším měsíci roku je ten správný čas na prostřih stromů a keřů nebo zvelebování trávníku. Pokud je půda již rozmrzlá, můžeme přihnojovat průmyslovými hnojivy a kompostem, které mělyce zapravíme do půdy. Také na trávník přivážíme jemný prosetý kompost.

Nemrzne-li, je vhodná doba pro řez ovocných stromů. Stromy ještě nejsou v plné míze. Vyřežte dovnitř rostoucí a špatně rostlé výhony.

Únorový řez, na který se někomu může zdát příliš brzy, výrazně podporuje vitalitu keřů a rašení i růst nových výhonků v nastávající sezoně.

Provedte i řez bobulovin. Borůvky se prořezávají nejdříve dva roky po výsadbě, jelikož řez oddaluje tvorbu plodů. Odstraňujte tenké nebo poškozené větvičky a staré větve hned nad novými výhony. U angreštu zkraťte všechny výhony cca o 5 cm, předejdete tak napadení padlím. U rybízů odstraňte jen slabé výhony. V létě plodící maliníky zastříhnete nad horním úvazem, na podzim plodící maliny seříznete u země.

Chcete-li podpořit ranou sklizeň jahod, přikryjte rostliny ochrannými kryty. Pro chystané časné výsevy zakryjte záhony polyetylenovou folií, aby se půda prohřála. Pokud nebude koncem měsíce mrznout, můžete ostříhat živý plot. Stále kontrolujte, zda mráz nevytlačil nově vysazené stromy, keře nebo rostliny. I u okrasných dřevin můžete ještě provádět prosvětlovací řez.

(zl) ■

Květinový horoskop

Vodnář (21. 1. – 18. 2.)

Vodnáři jsou velcí idealisté. Rádi cestují a duchovně se obohacují. Vodnáři nesnášejí železnou disciplínu a nemají rádi omezování. Vodnáři milují květiny a ještě raději o ně pečují. Jejich snem bylo odjakživa mít vlastní zahrádku. Příroda je jejich útočištěm, na které nedají nikdy dopustit. Vodnáři si potrpí na květy zajímavé, origi-

nální a nevšední. Pořídí si takovou rostlinu, která se jen tak nevidí. Doma i na zahradě bude tedy možné vidět to, co se běžně neobjevuje. Od pokojových bonsajů, kaktusů až po lotosy v jezírku či masožravou rostlinu v teráriu.

(Z připravované knihy V. Ebra a M. Pavlíka „Zahrádkářův almanach na celý rok“.)

LÁZNĚ LIBVERDA, a.s.
č.p. 82 Hejnice 463 62

tel.: 482 368 100-102 • mobil: 731 957 326
e-mail: objednavka@lazne-libverda.cz

Pobyt „Nejen pro seniory“

- již od 6.965 Kč – 8-denní pobyt s polopenzí – bufet, vstupní prohlídkou a 16 procedurami

Pobyt „Opět v kondici“

- již od 5.700 Kč – 7-denní pobyt s plnou penzí – bufet a 9 procedurami

LÁZNĚ LIBVERDA

CENTRUM LÁZEŇSTVÍ,
RELAXACE A SPORTU

Rádi Vám zašleme ceník domů zdarma!

www.lazne-libverda.cz

Příspěvková lázeňská péče

- již od 11.025 Kč – 21 dnů / dvoulůžkový pokoj / polopenze

Komplexní lázeňská péče

- pobyt plně hrazen pojišťovnou

Bojovný Čechů král...

Roku 1309 čeští vyslanci nespokojení s vládou Jindřicha Korutanského, požádali lucemburského hraběte a v té době rovněž římského krále Jindřicha VII. o pomoc – jeho jediný syn Jan se měl oženit s osmnáctiletou princeznou Eliškou Přemyslovnou a usednout na český trůn. Jindřich se zprvu obával anarchie v Čechách, ale v červenci roku 1310 nakonec souhlasil. 31. srpna proběhly zasnuby teprve čtrnáct-

tiletého Jana s Eliškou a o den později se ve špýrské katedrále konala svatba. Koncem roku přijal Jan slib věrnosti od českých stavů, jimž potvrdil jejich privilegia. Dne 7. února 1311 byl korunován českým králem.

Jan se pokoušel vládnout s ohledem na říšskou politiku. Jenže česká šlechta nechtěla silného panovníka a dávala jasně najevo, kdo je v zemi pánem. Král odjel do Lucemburska a protože se mu nedařilo najít řešení, obsadil Čechy vojensky. Následně málem přišel o korunu a zachránilo ji jen smířčí jednání v podobě Domažlické úmluvy, které dále posílilo šlechtu. Poté Jan ztratil o Čechy zájem – bral je jen jako zdroj financí pro rodovou evropskou politiku.

V říjnu 1333 na popud šlechty poslal do Čech svého prvorozeného syna Václava – Karla. Udělil mu titul markrabě moravský, čímž zlegitimoval jeho postavení v českých zemích. Osobně se však v hádancích s českou šlechtou nikdy plně neprosadil. V zahraniční politice byl Jan mnohem úspěšnější: byl pravidelným hostem papeže a francouzských králů. Obratnou politikou také rozšiřoval svoje državy. Roku 1335 se v Trenčíně setkali polský, český a uherský král a hovořili o hranicích. Jednání pokračovalo pak ve Visegrádu, kde byly potvrzeny hranice států ve střední Evropě. Následně docházelo už jen k menším změnám. Jan uměl být diplomatem, ale v celé Evropě byl znám zejména jako udatný rytíř, který se zúčastnil mnoha bojů.

V posledních letech života Jana postihla dědičná oční choroba. V době bitvy u Kresčaku, kde 26. srpna 1346 bojoval a také padl na straně Francouzů, byl už zcela slepý a život pro něj ztratil cenu. Jeho smrt bývá proto považována za jakousi nepřímou, ba přímo vznešenou formu sebevraždy. Dobový francouzský kronikář Jean Froissart k tomu píše: *Když zaslechl povel k boji, král pravil: „...Ved'te mne tak daleko, abych měl nepřátele na dosah meče.“*

Poslední slova statečného Jana však zřejmě nezněla „*Toho bohda nebude, aby český král z boje utíkal*“. Nikdy se nenaučil pořádně česky a jako rytíř by smýšlel zřejmě jinak.

Svého následníka Karla, který byl krátce před tím zvolen také králem v říši, nechal násilím odvézt z boje, když zjistil, že bitva je prohraná, neboť si nepřál, aby zahynuli oba čeští králové. Přes jeho v podstatě chladný vztah k zemi, které vládl třetinu století, se Janovi podařilo rozšířit území království, dát zvukné jméno titulu českého krále a připravit svého syna na následnictví.

(fav) ■

Vybráno z kalendáře

únor

2. února 1989 – V Československu byla vykonána poslední poprava.

5. února 1796 – V Praze byla založena Společnost vlasteneckých přátel umění, předchůdce dnešní Národní galerie.

10. února 1996 – Superpočítač Deep Blue firmy IBM poprvé poráží šachového velmistra Garriho Kasparova.

13. února 1881 – V Paříži začala aktivist-

ka Hubertine Auclert vydávat 1. feministické noviny La Citoyenne.

14. února 1876 – Alexander Graham Bell si nechal patentovat telefon. Podle novějších údajů vynalezl telefon italský vynálezce Antonio Meucci už v roce 1849. Jeho prvenství bylo v červnu roku 2002 oficiálně potvrzeno například i kongresem Spojených států (Rezoluce 269)

15. února 1991 – Proběhl summit hlav států nebo vlád Československa, Maďarska a Polska ve městě Visegrád, kterým byla zahájena novodobá éra spolupráce v rámci Visegrádské skupiny.

21. února 1848 – Karel Marx a Bedřich Engels publikovali manifest Komunistické strany.

25. února 1991 – Na konferenci hlav šesti států v Budapešti bylo rozhodnuto o rozpuštění Varšavské smlouvy k 1. červnu 1991. Vojenský pakt pod taktovkou Moskvy vznikl na základě *Smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci* podepsané 14. května 1955 Albánií, Bulharskem, Československem, Maďarskem, NDR, Polskem, Rumunskem a SSSR ve Varšavě. Formálně byl reakcí na zřízení Západoevropské unie a Pařížské dohody umožňující vstup NSR do NATO.

26. února 1966 – Byla objevena truhla s pozůstalostí Járy Cimrmana (Liptákov)

28. února 1986 – V Ostravě byl jako v posledním městě v ČSSR ukončen provoz dvounápravových tramvají.

Děkují příznivcům seniorů

Z Místní organizace SD ČR v Praze 6 - Petřiny jsme dostali následující dopis: Žijeme na sídlišti, které opravdu zestárla se svými obyvateli a tak se snažíme, aby senioři našli cestu. V průběhu roku zajišťujeme besedy na různá témata, již druhým rokem pořádáme také kurs trénování paměti. Rovněž druhým rokem se nám velice vydařila Vánoční besídka. Nejen krásný program dětí ze zdejší Základní školy JIH Petřiny, harmonikáři i tanečky, ale i bohatá tombola – to vše přispělo k radosti a poba-

■ Školní jídelna se změnila v taneční sál...

vení všech přítomných. Každý si odnesl domů alespoň malý dárek a potěšení z příjemně prožitého odpoledne. Do skutečně bohaté tomboly nám přispěli téměř všichni oslovení prodejci na Petřinách a i jim patří dík za to, že velkou měrou přispěli k pohodě a radosti našich členek a členů.

Musíme ovšem zdůraznit, že naše akce můžeme pořádát jen díky ochotě a vstřícnosti zdejší ZŠ JIH Petřiny v jejich školní jídelně. Nemáme se kde scházet a bez jejich pomoci bychom pro naše členy nemohli dělat vlastně téměř nic, kromě společných vycházek ve Hvězdě a občasných návštěv divadel, v poslední době např. na Tobogan u Hasičů. Jsme proto velmi vděční za vstřícnost školy. Je to přístup, který bez velkých slov a gest obsahuje onu mezigenerační solidaritu, o které se dnes tak často hovoří. Děkujeme.

A. VOJTÍŠKOVÁ ■
předsedkyně ZO SD ČR

Podněty do práce i bál

Krajská rada Královéhradeckého kraje RSČR uspořádala jako vůbec první v ČR 16. prosince setkání zástupců seniorských organizací, klubů a neformálních seskupení seniorů v obcích. Přes špatné počasí a potíže s dopravou sešlo se přes 40 zástupců. Byli seznámeni s posláním RSČR, hovořilo se o činnosti komise pro seniory Krajského úřadu, práci regionální poradny a o hlavních problémech seniorů v kraji. Zástupce kraje

Mgr. Grulich uvedl, že hejtman má o život seniorů mimořádný zájem a přislíbil pomoc kraje na podporu činnosti seniorských organizací. V živé diskusi bylo zdůrazněno, že cíl Rady seniorů ČR koordinovat a informovat všechny organizace a seskupení seniorů je na místě a zazněla také žádost, aby tato setkání se konala 2-3x ročně. Bylo doporučeno pokračovat formou krátkých přednášek o problémech seniorů. – 16. prosince to byly hlavně bytové otázky a ochrana spotřebitele. V diskusi zazněla také řada podnětů pro ko-

ordinační činnost RSČR a také pro časopis Doba seniorů. Týkaly se hlavně jednání na ústředních orgánech a pomoci při zabezpečení vzdělávací činnosti mezi seniory.

A další zprávy z Hradce Králové: K 10. výročí MěO SDČR vyšlo již 81. číslo Královéhradeckého zpravodaje seniorů. Vychází 4x ročně v nákladu 2500 ks zdarma pro členy. Tradiční ples Městské organizace Svazu důchodců ČR se koná 11. února 2011 v Adalbertinu.

(jsol) ■

Ve vlastní věci

Do redakce v poslední době dostáváme vzkazy od znepokojených čtenářů, kteří jsou předplatiteli Doby seniorů. Obsah vzkazů a dotazů je podobný: Doba seniorů předplatitelům, byť o ni mají zájem, přestala chodit do poštovní schránky a to bez udání jakýchkoli důvodů. Bohužel,

v podobných případech telefonáty ani dopisy do redakce nepomohou situaci řešit. Předplatné pro nás zajišťuje firma A.L.L. production s.r.o. Její povinností mj. je vyřizovat připomínky předplatitelů a zajistit v oprávněných případech řešení vzniklých problémů. Psát tedy v případě potíží s předplatným musíte na A.L.L. production s.r.o., Box 21, 112 21 Praha 1. Nebo

můžete pro urychlení věci také volat na zákaznickou linku této firmy, která funguje na čísle 840 306 090. Cesta přes redakci řešení jenom prodlouží. Redakci volejte tehdy, když se z nějakých důvodů nedočkáte pomoci přímo od A.L.L. production. Věříme, že takové případy ale nestanou.

(red) ■

DOBA
seniorů

OBJEDNÁVKOVÝ KUPÓN

Roční předplatné 132 Kč / Cena za kus jen 11 Kč

Objednávací ☐

Předplatné formou dárku ☐

složenku odeslat na adresu odesílatele objednávky

DOBU SENIORŮ objednávat od čísla (včetně) ☐

ZPŮSOB PLATBY

☐ složenkou

☐ SIPO: spojení č.

☐ fakturou: IČO/DIČ

☐ bank. převodem č.ú.

podpis:

Objednávkový kupon vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu A.L.L. production s.r.o., Box 21, 112 21 Praha 1. Pokud budete posílat v obálce, připište pod adresu příjemce heslo „Předplatné Doby seniorů“. Obratem dostanete složenku, kterou předplatné uhradíte. Můžete využít i bankovního převodu – peníze v takovém případě odešlete na konto, které je uvedeno na složenke a jako Váš variabilní symbol (VS) uveďte ten, který rovněž najdete na složenke. Pokud objednáte předplatné úplně poprvé a neznáte číslo konta ani VS a chcete platit bezhotovostním převodem, zavolejte do zákaznického centra A.L.L. production s.r.o. (tel: 840 306 090), kde Vám potřebné údaje rádi sdělí. Dotázat se můžete i prostřednictvím e-mailu: dobaseniuru@predplatne.cz. Nezapomeňte, že předplatným můžete udělat radost i svým blízkým a přátelům.

TOTO MÍSTO je určeno pro dopisy našich čtenářů. Věcné diskuzi nejsou stanoveny žádné obsahové mantinely. Psát nám můžete skutečně o všem. O tom, co vás pálí či štve, co vás naopak potěšilo, či co by měli vědět a co by mohlo být prospěšné i pro jiné čtenáře. Redakce DS si pouze vyhrazuje právo příspěvky z prostorových důvodů krátit. Nezařadíme pouze dopisy s urážlivým, rasistickým a vulgárním obsahem, všechny ostatní jsou vítány. Pište nám na adresu: Doba seniorů, Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3.

Vydírat se může?

Pokud vás nadpis mého dopisu poněkud zneklidnil, není to mou vinou. K podobné otázce nejspíš také sami dojdete po shlédnutí pravidelného pořadu na ČT 1 „Krotitelé dluhů“. Experti se v něm pokoušejí nějak řešit neutěšenou situaci zadlužených rodin, které už nemohou splácet částky, které si dost často vypůjčily od zdánlivě seriózních institucí či soukromníků. Ty ke svému počínání využívají i tzv. seriózní denní tisk. V rámci pořadu nedáv-

no vystoupil i ministr financí Kalousek, který se nechal slyšet, že nepříjemný život si zavinili výlučně sami zadlužení a v žádném případě se na jejich situaci nepodepsala i neutěšená finanční situace a neustálé zvyšování výdajů na živobytí, což pociťují zejména rodiny s dětmi a mnoho starobních důchodců. Ve skutečnosti opravdu nejde jen o neodpovědné lidi, kteří si chtěli žít nad poměry, ale stále více i o ty, kteří se kvůli stále zvyšujícím životním nákladům stali neplatiči a kromě půjčky už neměli jinou možnost řešení. Bohužel však naivně nepočítali s tím, že někteří věřitelé nemají svědomí a za půjčku dokonce žádají i dvojnásobek toho, co půjčili. Ministerstvo financí místo toho, aby takovéto nemorální počínání, které je vlastně vydíráním, zakázalo a trestalo tvrdými pokutami, ústy svého šéfa říká, že za vše si mohou dlužníci. Asi je rovněž jejich chyba, že třeba ztratili práci a nemají možnost si přivy-

dělat při nějakém „křesťálově čistém“ výběrovém řízení, jak nám to nedávno předvedli i na ministerstvu životního prostředí. Účastníci podobných akcí opravdu nemají potřebu si nějaké peníze ještě i půjčovat...

K. L., Praha ■

Lichva

...V mnoha státech EU mají jasné zákony o tzv. lichvě – nemyslete si, že by po dvaceti letech kdy se asi pouze snažime stát se demokratickým a právním státem, bylo konečně vhodné, předložit a schválit ZÁKON PROTI LICHVĚ? Např. v Německu je v jeho rámci řešena dokonce i otázka „stop“ výše nájemného.

Určení nejvyššího procenta z peněžních půjček by podstatně omezilo vznik nových bezdomovců a zkrachovalo by současně mnoho lidských upírů. Prestiž strany VV by po současně snížené reputaci opět zazářila. Jsem již delší dobu v tzv. předkremačním věku a rád bych se ještě dověděl, že naše pravnučata se mohou těšit na skutečnou demokracii...

Fraťšek CIHA (84 let), Brno ■

Pozn. redakce: Vzhledem k tomu, že se jedná o aktuální a velmi palčivé téma, zveřejňujeme podstatné části otevřeného dopisu, který náš čtenář zaslal na adresu strany Věci veřejné. Jak uvedl, zaslal ho i do dalších titulů, ale nedočekal se žádné odezvy.

Ryba smrdí od hlavy

Po novoročním jednostranném projevu pana prezidenta, který se zaměřil na chválu nejslabší porevoluční vlády, jsem se rozhodl napsat svých „několik vět“ na danou situaci. Každý občan, kromě horních deseti tisíc vyvolených, si čím dál častěji pokládá otázku, co nás čeká v roce 2011. 22 let po „sametové“ prožíváme ve zlodějském kapitalismu nejhorší období, které mohlo obyčejného člověka postihnout. Každý jeden z nás vstupuje do nového roku s dluhem 132 tisíc korun! S dluhem, který denně narůstá do obrovských rozměrů. A tak se ptám jako všichni, kdo ho zavinil? Hasič, policista, lékař, dělník, učitel, důchodce a další obyčejní lidé? Odpověď je jednoduchá. Před revolucí byl stát bez dluhů

a plný národního bohatství. Za vše mohou ti, co se podíleli na zavedení zlodějského kapitalismu, který se blíží až k vydírání člověka člověkem! Ať dají své naspořené miliony a majetky do společné kasy na úhradu dluhu. Národ by se divil, kolik by ještě zbylo! Oni moc dobře vědí, proč nechtějí prosadit po celých 20 let majetková přiznání, které by jasně prokázalo, jak ke všemu přišli.

Pavel VÁVRA, Praha 6 ■

Hledat hodnoty

Od samého počátku čtu seriál Doby seniorů, věnovaný Bibli. Proto mě také zaujal rozhovor s jeho autorem Janem Schwarzem, který jste uveřejnili v lednovém čísle. Mohu jen souhlasit se slovy pana pastora Schwarze, že současná mizérie v naší společnosti je způsobena rozpadem tradičních hodnot, na čemž se bohužel podepsali i představitelé našich církví. Především pak té katolické, která jakoby na čas pozapomněla na svůj hlavní úkol a místo o duši národa se v pohnutých dobách starala více o nabytí majetku. Mnozí jí i proto přestali důvěřovat. Věřím, že s novým vedením se situace alespoň poněkud zlepší a na konci tunelu se přece jen opět objeví světlo. Od našich politiků bohužel zatím žádné důvěryhodné nastavení hodnot nemůžeme čekat. Jak ukazují stále nové korupční aféry, které navíc zůstávají nepotrestány (samotné odstoupení z funkce považují za naprosto nedostatečné, samozřejmostí se musí stát i trestně-právní postih) mnohým jde jen o vlastní prospěch a zatímco národu kážou vodu, sami stále popíjejí víno. Těžko může morálku, odpovědnost a solidaritu vyžadovat ten, kdo se podobnými hodnotami sám neřídí.

Alena KRUPÍČKOVÁ, Hodonín ■

Zprávy z celé ČR

Časopis Doba seniorů čtu velmi rád, je pro mě zdrojem informací, poučení i zábavy. Jedno mi však chybí a to je více informací z krajů. Chápu, že mnohé se odehrává v Praze a že v hlavním městě je i nejvíce zajímavých osobností třeba pro rozhovory, ale zajímavé věci i lidé by se určitě našly i v jiných místech. Uděláte s tím něco?

Luděk KOLÁČEK, Plzeň ■

Pozn. redakce: O informace z kraje a menších měst se snažíme od samého vzniku Doby seniorů. Bohužel nejsme bohatá redakce, která si může dovolit tolik cest, kolik by bylo třeba, abychom zpravodajství z regionů silami redakce dále zlepšili. Snažíme se proto mj. bu-

dovat síť stálých dopisovatelů (někde se to už úspěšně i podařilo). Dáváme hodně místa dopisům čtenářů, zcela určitě více, než jiné časopisy. Na straně se záhlavím INSPIRACE dáváme také cíleně prostor seniorským organizacím k tomu, aby informovaly o počinech, které by mohly

zaujmout i jinde. Tato možnost bohužel zatím není využívána tak, jak jsme si to představovali. Mnohdy stránku není čím zaplnit. Zlepšení ovšem můžeme dosáhnout jen s aktivní přispěním našich čtenářů. Prostor pro vaše zprávy z regionů určitě k dispozici je a nadále bude.

Zasmějte se s DS

Komentuje předseda koaliční strany neúspěchy vládní politiky: „Výsledky nejsou valné, ale každý je omylný, i my. Naše největší chyba spočívala v tom, že jsme si špatně přečetli vlastní program, a tak místo odborníků do funkcí šli podvodníci do funkcí...”

Televizní pracovníci se vypravili na návštěvu za devadesátiletým stařečkem. Přijedou tam, chaloupka jako klíčka, dědeček jako cibulíčka, vonělo tam kafe. Oni se ho ptají: „Dědečku, jak je to

možné, že jste se dožil tak pozeňnaného věku?”

„To dělají ženské, že si jich nevšímám. Sám si vařím, sám si peru, já dělám všechno sám.”

Najednou si reportéři všimli, že v rohu chalupy stojí kosa. Ptají se: „Dědečku, vy ještě v tomto věku kosíte travu?” On povídá: „Ba ne, včera sem přišla taková potvora zubatá, tak jsem ji třikrát pomiloval a ona byla tak zblblá, že si tu zapomněla vercajk.”

Jaký je rozdíl mezi politikem a baterií? Baterie má alespoň jedno plus.

Vysvětlení povánočních slev i pro ty nejméně chápavé. Zaslal Karel Máca z Příbrami.

Muž je v oblasti sexu jako sníh. Nikdy nevíš, kolik centů to bude, ani jak dlouho vydrží.

Ptají se politika: „Proč jste byl před volbami pro majetková přiznání a teď jste proti?” „Protože jsem si už taky nakradl!”

„Pane doktore, něco se mnou není v pořádku. Stále běhám za mladými děvčaty”. „Ale to je přece docela přirozené,” uklidňuje ho psychiatr. „Ale já si nemůžu vzpomenout proč!”

„Jean, přineste mi klavír.” „Proč pane?” „Zapomněl jsem si na něm doutník.”

Mami, jak velká je Plzeň? Proč se ptáš? No táta říkal, že jich má v sobě šest.

Baví se dva známí: „Ahoj, jak žiješ?” „Ale jde to. Mám skvělou práci. Představ si, pode mnou je přes 500 lidí!” „Hmmm, a co vlastně děláš?” „Sekám travu na hřbitově.”

Do rubriky vedle redakce tentokrát přispěli Petr Medek z Vyškova, Dana Zemková z Holešova a Petra Goliánová z Liberce. Znáte také nějakou povedenou anekdotu? Pošlete nám ji do redakce, ať se po jejím zveřejnění pobaví i další čtenáři DS!

DROBNÁ INZERCE A OZNÁMENÍ V DS

Pravidla drobné inzerce v DS znějí: zveřejnění všech nekomerčních inzerátů našich čtenářů je zcela zdarma, poplatek za poštovné 30 Kč se vybírá pouze u inzerátů se značkou, kde si inzerující přeje doručení došlých odpovědí poštou.

KULATÉ JUBILEUM

Dne 28. prosince 2010 oslavila v kruhu rodiny svoje 80. narozeniny paní Marta Vonderková z Příbora. Bylo hezké být opět s Tebou, maminko, babičko i prababičko! Ještě jednou děkujeme za vše, co jsi nám v životě dala i za hezké chvíle během narozeninové oslavy!

SEZNÁMENÍ

Nekuřačka 70 r. hledá přítelkyni/přítele pro volné dny, dovolenou, zájezdy atd. PRAHA – mobil: 606 322 899 volat 17:00 až 22:00 hod.

Já 69 let – 158/55 a Vy? Pokud jste nekuřák, budu ráda, když mi napíšete více o sobě a také co očekáváte od ženy, kterou oslovíte. Zn. Těším se na dopis. (Odpovědi s uvedením značky zasílejte na adresu redakce, předáme je inzerentce).

KOUPE

Koupím pozemek, rybník nebo RD, byt, starším lidem možno zaplatit privatizaci, nájem a zřízení věcného břemene na dožítí nebo i obstarání menšího bytu. Vzájemná pomoc, jen solidní jednání. Telefon: 724 260 137

PŘÁNÍ

Pepa Štěpán z Bykoše má 30. ledna 59 let. Přeji mu hodně zdraví, klidu a rozumu. Kamarádka od Žatce!

RŮZNÉ

Nabízím ověřené zařízení na řešení problémů s inkontinencí, případně k celkové relaxaci. Hlavně pro starší lidi. Výměnou za starší použitelný počítač schopný přehrávání a vypalování DVD. Telefon 604 353 050 (večer 19 – 20h).

předplatné pouhých

11 Kč
(0.45 €)

JSME VŠUDE TAM, KDE **STARŠÍ GENERACE** O NĚCO JDE

Doba seniorů
je tu i pro Vás.
Seznamte se s ní!

Jediný celostátní měsíčník v ČR, který vydávají samotní senioři. Informace, rozhovory, reportáže a poradny, které potřebujete. Zábava a soutěže o ceny, které Vám osladí den.

DOBA
seniorů

Nezapomeňte, že předplatným DS můžete udělat radost i svým blízkým a přátelům!

Předplatné si zajistíte na adrese A.L.L. production s.r.o, Box 32, 112 21 Praha 1,
Tel.: 234 092 851, e-mail: dobaseniuru@predplatne.cz. Objednávky na Slovensku
u LK Permanent s.r.o., www.predplatne.sk, Tel.: 02/44453711

Pokud můžete, odstříhněte a stránku jako leták u místěte v místech, která navštěvují senioři.